

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Právní úprava evropských společností a jejich využívání v České republice

Vypracoval: Martin Necid

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Krásnická

České Budějovice 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin NECID**
Osobní číslo: **E12151**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Právní úprava evropských společností a jejich využívání v ČR**
Zadávací katedra: **Katedra práva**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Cílem bakalářské práce je zpracování právních aspektů evropských společností a dále také využití samotných společností v České republice.

Metodický postup:

- 1) Studium odborné literatury, právních předpisů a novel vztahujících se k tématu.
- 2) Studium právních aspektů založení, vzniku a působení evropských společností
- 3) Zhodnocení výhod evropských společností.
- 3) Studium využití evropských společností v České republice.
- 4) Zhodnocení přínosu evropských společností v České republice.
- 5) Porovnání evropských společností s ostatními typy společností v ČR.

Rámcová osnova:

- I. Úvod.
- II. Literární rešerše.
- III. Právní aspekty evropských společností.
- IV. Využití evropských společností v ČR.
- V. Závěr.

- * Summary + Keywords v AJ.
 - * Seznam literatury.
 - * Seznam obrázků, tabulek a grafů.
 - * Seznam příloh.
 - * Přílohy.
-

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

- TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2004, 306 s. ISBN 80-720-1478-1.
- DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. Vyd. 2. Praha: ASPI, 2009, xlii, 971 s. Právnícké osoby. ISBN 80-735-7120-X.
- BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Přeložil Stanislav Šaroch. Praha: Grada Publishing, 2013, 580 s. ISBN 9788024745688.
- FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 9788073251802.
- Veřejné rejstříky: Přeměny společností ; *Evropská společnost o evropském HZS : zákony 2014 : redakční uzávěrka 7.10.2013*. Ostrava: Sagit, 2013, 128 s. ISBN 978-80-7488-005-6.
- KEJÍK, Ivan. *Právní aspekty založení, vzniku a působení evropské družstevní společnosti se sídlem v České republice*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2012, 129 s. ISBN 978-80-87255-59-9.
- DĚDIČ, Jan a Petr ČECH. *Evropská (akciová) společnost*. Vyd. 1. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2006. ISBN 80-727-3133-5.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Krásnická
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: 3. ledna 2014
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Ladislav Rolinský, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studijní úřad
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hruška
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 24. února 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum: v Českých Budějovicích 13. 4. 2015

.....

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mé bakalářské práce, paní Ing. Martině Krásnické za cenné rady a připomínky, které mi z její strany byly poskytovány při psaní předkládané bakalářské práce. Děkuji také své rodině a nejbližším za podporu při studiu.

Obsah

ÚVOD	3
CÍLE PRÁCE	5
METODICKÝ POSTUP	6
1. EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI OBECNĚ	7
1.1 EVROPSKÁ SPOLEČNOST	7
1.2 OSTATNÍ MOŽNOSTI PŘESHRAŇIČNÍCH OBCHODNÍCH KORPORACÍ	8
1.2.1 EVROPSKÁ DRUŽSTEVNÍ SPOLEČNOST	8
1.2.2 EVROPSKÉ HOSPODÁŘSKÉ ZÁJMOVÉ SDRUŽENÍ	9
1.3 HISTORICKÝ VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY	9
2. VZNIK A ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	11
2.1 ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	11
2.2 VZNIK EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	12
2.3 ZPŮSOBY ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	12
2.3.1 NADNÁRODNÍ FÚZE	13
2.3.2 ZMĚNA PRÁVNÍ FORMY	14
2.3.3 ZALOŽENÍ HOLDINGOVÉ SPOLEČNOSTI	15
2.3.4 ZALOŽENÍ DCEŘINÉ SPOLEČNOSTI DVOU SPOLEČNOSTÍ	16
2.3.5 ZALOŽENÍ DCEŘINÉ SPOLEČNOSTI EXISTUJÍCÍ EVROPSKOU SPOLEČNOSTÍ	17
2.4 NADNÁRODNÍ PRVEK	18
2.5 PŘEMÍSTĚNÍ SÍDLA SPOLEČNOSTÍ	19
3. ZÁKLADNÍ KAPITÁL EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ	21
3.1 ZÁKLADNÍ KAPITÁL	21
3.2 VKLADY A RUČENÍ SPOLEČNÍKŮ	22
3.3 ÚČETNÍ POHLED NA EVROPSKOU SPOLEČNOST	23
4. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ	24
4.1 DUALISTICKÝ SYSTÉM	24
4.1.1 ŘÍDÍCÍ ORGÁN	25
4.1.2 DOZORČÍ ORGÁN	25

4.2 MONISTICKÝ SYSTÉM	26
4.2.1 ŘÍDÍCÍ ORGÁN	27
4.2.2 GENERÁLNÍ ŘEDITEL	28
4.3 VALNÁ HROMADA	28
5. VÝHODY A NEVÝHODY EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ	30
5.1 VÝHODY	30
5.1.1 IMAGE SPOLEČNOSTI	31
5.1.2 MOŽNOST PŘEMÍSTĚNÍ SÍDLA SPOLEČNOSTI.....	31
5.1.3 NADNÁRODNÍ FÚZE	32
5.1.4 OPTIMALIZACE STRUKTURY EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	33
5.2 NEVÝHODY	33
METODICKÝ POSTUP K PRAKTICKÉ ČÁSTI PRÁCE	35
6. EVROPSKÁ SPOLEČNOST V PRAXI	37
6.1 EVROPSKÁ SPOLEČNOST V ČÍSLECH – EVROPA	38
6.1.1 TEMPO RŮSTU EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ	42
6.1.2 SEKTORY, VE KTERÝCH SE PODNIKÁ V RÁMCI EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	43
6.1.3 ZPŮSOBY ZALOŽENÍ	44
6.2 EVROPSKÁ SPOLEČNOST A JEJÍ VYUŽÍVÁNÍ V ČR	46
6.2.1 POČET ZALOŽENÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	46
6.2.2 POČTY ZALOŽENÝCH EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ V RÁMCI KRAJŮ.....	48
6.2.3 STRUKTURA ORGÁNŮ SPOLEČNOSTI V ČR	49
6.2.4 VÝZNAMNÉ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI Z POHLEDU ZAKLÁDÁNÍ NOVÝCH SPOLEČNOSTÍ	49
ZÁVĚR	52
I. SUMMARY	55
II. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
III. SEZNAM GRAFŮ, SCHÉMAT A TABULEK	58
SEZNAM GRAFŮ	58
SEZNAM SCHÉMAT	58
SEZNAM TABULEK	58

Úvod

Samotný název práce předurčuje její obsah, bakalářská práce se bude zabývat právní úpravou nadnárodní formy obchodní společnosti známé pod názvem evropská společnost nebo pod latinským názvem Societas europaea. Práce tedy bude sloužit jako seznámení s relativně novým způsobem podnikání. Tento trend a možnost založení evropské společnosti lze považovat za poměrně aktuální, přestože vzniku předcházelo několik desetiletí dohadů a spekulací ohledně vzniku nadnárodních společností, evropské společnosti jako takové se začaly poprvé objevovat v roce 2004.

Předkládaná bakalářská práce tedy byla zvolena na základě aktuálnosti dané problematiky. Dalším důvodem pro tvorbu dané práce byl velký „boom“ v zakládání této nadnárodní společnosti v České republice. Česká republika se během několika let dostala do popředí v počtu založených společností, kde jí v počtu nemůže konkurovat žádná země. Jediná země, která stojí za zmínku, je Německo, které se řadí na druhé místo v počtu založených evropských společností. Naopak většina členských států Evropské unie danou možnost podnikání nevyužívá, proto se tato práce bude zabývat důvody popularity evropské společnosti v České republice.

Evropské společnosti a jejich problematika se řadí primárně do oblasti korporátního práva a práva Evropské unie. Základní otázky ohledně evropské společnosti řeší Nařízení Rady ES č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001, o statutu evropské společnosti (*dále jen Nařízení SE, Nařízení nebo NoSE*) a Směrnice Rady č. 2001/86/ES (*dále jen Směrnice SE, Směrnice nebo SoSE*), která doplňuje otázky ohledně zapojení zaměstnanců. V nařízení ani směrnici však nejsou a ani nemohly být zodpovězeny veškeré otázky do detailů, proto byla určitá iniciativa přenechána jednotlivým členským státům. Členské státy tak musely zapracovat do svých právních řádů danou problematiku.

Práce, zejména s ohledem na její rozsah, nemůže poskytnout odpovědi na veškeré otázky. Bude tedy věnována pozornost seznámení se specifiky, výhodami a nevýhodami evropské společnosti. Práce bude postupovat od obecného a přecházet do jednotlivých dílčích témat. Čtenář bude obeznámen s historií vzniku evropských společností a se základní charakteristikou společnosti. Samostatná kapitola bude věnována způsobům

založení evropské společnosti, které jsou striktně vymezeny v Nařízení SE a musí splňovat určitý prvek nadnárodnosti. Od způsobů založení bude pozornost přesunuta na základní kapitál společnosti a možnosti přesunu sídla. Možnost přesunu sídla do jiného členského státu EU se řadí mezi jednu z největších výhod této nadnárodní formy podnikání. V další kapitole budou rozebrány dvě základní organizační struktury společnosti – dualistický a monistický systém. Pro českou legislativu byl ještě do nedávna monistický systém poměrně neznámý a především nevyužívaný, vše se ale změnilo s přijetím nového zákona o obchodních korporacích č. 90/2012. Následovat bude krátká analýza výhod a nevýhod evropských společností, které vyplývají především z několikaleté praxe a využívání možnosti založení evropské společnosti.

V poslední kapitole bude nahlíženo na evropskou společnost podle praxe a jejího desetiletého využívání. Analýza bude věnována využívání společnosti v Evropě a především v České republice, kde se tento fenomén v posledních letech velice rozvinul a počet založených společností rok od roku rostl. To s sebou přináší spoustu otázek, proč zrovna takto malý stát má nejvíce těchto společností, přestože mnoho členských států Evropské unie disponuje lepšími ekonomikami a má mnohem více mezinárodních firem, pro které by tato forma podnikání byla přínosnější.

Cíle práce

Předkládaná práce si klade za primární cíl seznámit čtenáře s právní úpravou evropských společností, tomuto cíli bude věnována především teoretická část této práce. Dalším podstatným cílem bude vytvoření analýzy, kde bude čtenářům podán komplexní obraz využívání evropských společností v České republice. Pro větší transparentnost a vypovídající hodnotu se práce zaměří i na situaci v Evropě. Bude tedy shrnuta situace okolo problematiky evropských společností za posledních deset let v Evropě a především v České republice.

Cílem teoretické části, jak už bylo zmíněno, bude podání základních informací ohledně právní úpravy evropských společností. Z důvodu lepšího pochopení celé situace okolo evropských společností bude čtenáři nabídnut i krátký exkurz do minulosti a seznámení s primárními zákony, kterými se podnikatelé provádějící svou podnikatelskou činnost pod záštitou evropské společnosti musí řídit. Pro poměrně velkou neznalost evropské společnosti mezi veřejností jako takové budou nejprve vysvětleny obecné věci a základní terminologie spjatá s evropskými společnostmi. Jedním z dalších cílů autora bude krátké rozebrání jednotlivých způsobů založení evropské společnosti, čtenáři budou také podány základní informace ohledně základního kapitálu a rozebrána bude i organizační struktura řízení společnosti. Jedním z vedlejších cílů bude také analýza výhod a nevýhod evropských společností, což by mělo čtenáři pomoci vytvořit si vlastní názor na evropskou společnost. Jelikož maximální rozsah stran této práce je omezený u žádného tématu si tato práce nebude a ani nemůže klást za cíl podání veškerých detailů dané problematiky, nebude se jednat ani o kompletní návod pro založení této nadnárodní formy podnikání. Práce tedy nemůže sloužit ani jako pramen ke kompletnímu poznání dané problematiky. Měla by ale být čtenáři nápomocna pro vytvoření základního obrazu fungování evropských společností.

V praktické části je hlavním cílem analyzovat celou situaci od prvního dne, kdy bylo možné evropskou společnost založit až po současnost. V této části práce bude postupováno systematicky, kdy nejprve bude cílem analyzovat situaci v Evropské unii, porovnat jednotlivé státy a jejich aktivitu a využívání možnosti založení této nadnárodní společnosti. Dalším cílem bude soustředit se na situaci především v České republice, kde bude detailněji vysvětlena a rozebrána situace za posledních deset let. Asi

nejpodstatnějším cílem v této části práce bude pokusit se zjistit, proč Česká republika patří mezi země s největším počtem evropských společností, snahou zde bude odhalit ekonomické důvody v českém právním prostředí.

Po přečtení předkládané bakalářské práce by měl být čtenář obeznámen se základní problematikou evropské společnosti a být seznámen s právními předpisy, ve kterých lze dohledat další potřebné informace. Jedním z vedlejších cílů práce je poskytnout touto prací čtenáři jakýsi rozcestník vedoucí případně zájemce o sledovaný problém k dalším pramenům a zdrojům.

Metodický postup

1. Prostudování odborné literatury, judikatury s komentáři a novel týkající se právní úpravy evropské společnosti.
2. Studium založení, vzniku, působení a způsobech řízení evropských společností.
3. Sumarizace získaných informací a zhodnocení hlavních výhod a nevýhod evropských společností.
4. Sběr dat – získávání podkladů z příslušných databází a obchodních rejstříků jednotlivých členských států Evropské unie, které budou sloužit pro vytvoření přehledného obrazu o současné situaci a počtu evropských společností v Evropě a především v České republice.
5. Zpracování získaných údajů - jak do grafické, tak do písemné formy, vše s příslušnými komentáři a poznatky autora práce.¹
6. Zhodnocení celkové situace a důvody využívání evropských společností na území Evropy a především na území České republiky.

¹ Body 4 – 6 budou podrobněji rozebrány v kapitole 6 – Evropská společnost v praxi

1. Evropské společnosti obecně

1.1 Evropská společnost

Evropskou společnost lze chápat jako nadnárodní obchodní společnost, která vystupuje jako právnická osoba, a která je upravena primárně evropským právem. Lze se setkat i s pojmenováním evropská akciová společnost nebo se společnosti vyskutují pod latinským názvem Societas Europaea. Vždy se jedná o evropskou společnost, což je také uváděno jako oficiální název.

Většinově jsou otázky ohledně evropské společnosti a její právní úpravy řešeny a upravovány v Nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti (článek 1 Nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti) a následně také směrnicí Rady č. 2001/86, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců (Článek 1 Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001). Obě tato nařízení se datují k 8. říjnu roku 2001.

Ač se na první pohled může zdát, že evropská společnost je čistě záležitostí Evropské unie, není tomu tak. Na základě rozhodnutí Společného výboru Evropského hospodářského prostoru č. 93/2002 z 25. července. 2002 se nařízení užije i v ostatních státech tvořících evropský hospodářský prostor. (Dědič, 2006)

Každá evropská společnost musí mít před nebo za svým názvem uvedenou zkratku „SE“. Pouze evropská společnost a nikdo jiný může využívat toto označení. Jedinou výjimku mají obchodní společnosti a jiné právnické osoby zapsané v obchodních rejstřících daných členských států, které využívaly označení „SE“ ještě před dnem vstupu tohoto nařízení v platnost. Tyto firmy mohou označení „SE“ nadále využívat a nemusí ho měnit. (Článek 11 Nařízení č. 2157/2001; POKORNÁ, 2011)

1.2 Ostatní možnosti přeshraničních obchodních korporací

Evropská společnost není ojedinělá možnost, co se týče přeshraničních nadnárodních forem obchodních korporací. Mezi další možné lze zařadit evropskou družstevní společnost (SCE) a Evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS). Tyto možnosti podnikání v rámci společenství nejsou sice obsahem této bakalářské práce, považují však za vhodné si je alespoň okrajově představit.

1.2.1 Evropská družstevní společnost

První ze dvou zmíněných možností podnikání v rámci Evropské unie je evropská družstevní společnost, také jinak nazývanou jako evropské družstvo, možné je setkat se i se zkratkou „SCE“. Tato forma podnikání je ze tří popisovaných nejmladší. Možnost podnikat jako evropské družstvo byla zpřístupněna krátce po evropské společnosti. Primární důvodem k tomuto kroku bylo především zohlednění zvláštností družstev, čímž by byla umožněna snadnější přeshraniční spolupráce a samotné podnikání v rámci vícera členských států. (<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nadnarodni-formy-spolecnosti-ppbi-51141.html#!&chapter=4>,” n.d.)

Primárním zákonem je Nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu Evropské družstevní společnosti (SCE). Toto nařízení je v členských státech přímo závazné a má aplikační přednost před právem vnitrostátním. Nařízení je členěno do devíti kapitol, které se zabývají zejména způsoby založení SCE, organizační strukturou nebo použitím zisku. Další kapitoly, především kapitoly týkající se účetní závěrky, zrušení družstevní společnosti, platební neschopnosti nebo zastavení plateb jsou omezeny na určení subsidiární právní úpravy. Převážně formou odkazů na práva jednotlivých členských států, ve kterých má SCE sídlo nebo s odkazem na harmonizační směrnice. Dalším zákonem zabývajícím se otázkami ohledně zapojení zaměstnanců je Směrnice Rady 2003/72/ES ze dne 22. července 2003, kterou se doplňuje statut evropské družstevní společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců. (Nařízení Rady (ES) č. 1435/2003, n.d.)

1.2.2 Evropské hospodářské zájmové sdružení

Naopak nejstarší nadnárodní formou podnikání si představíme v této podkapitole, jedná se o evropské hospodářské zájmové sdružení, prioritní zákon právní úpravy sdružení je *Nařízení Rady EHS č. 2137/1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení* (dále jen „nařízení o EHZS“), na které navazuje *zákon č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „zákon o EHZS“). Nařízení o EHZS vstoupilo v platnost 1. července 1989, na území České republiky je však pochopitelně účinné ode dne vstupu České republiky do Evropské unie, který se váže k datu 1. května 2004. Nařízení o EHZS, které upravuje základní otázky o chodu sdružení, ke kterým náleží především úprava založení EHZS, forma a obsah samotné zakladatelské smlouvy, přesun sídla do jiného členského státu či odpovědnost jednatelů za závazky (dluhy) EHZS. Záležitosti nařízením, které nejsou upravené, se řídí smlouvou o sdružení dle práva státu, ve kterém se nachází sídlo sdružení, a to buď právními předpisy přijatými k provedení nařízení o EHZS nebo obecnou právní úpravou. (*Nařízení Rady EHS č. 2137/1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení*, n.d.)

1.3 Historický vývoj právní úpravy

Třebaže se může tato nadnárodní akciová společnost jevit jako velice moderní typ společnosti, historie sahá hluboko do 20. století.

První snahy o vytvoření obchodní společnosti v nadnárodním měřítku se začaly objevovat již ve 20. letech minulého století. Na 34. zasedání německých právníků, které se konalo v Kolíně nad Rýnem, byl přednesen Karlem Geilersem návrh, který apeloval na možnost vytvoření nadstátní kapitálové organizace ve formě obchodní společnosti. Návrh Karla Geilerse zůstal nevyslyšen, a to až do roku 1949 a 1952, kdy Rada Evropy předložila dva různé návrhy k vytvoření evropské společnosti. (KREJSA, 2008).

Myšlenka vytvoření nadnárodní akciové společnosti, která by mohla být založena v každém státě tehdejšího Evropského hospodářského společenství, byla projednávána na 57. národním kongresu notářů v Tours ve Francii, a to v roce 1959. Návrh byl podán francouzským notářem C. Thibiergem. (DVOŘÁK, 2005)

Později téhož roku se nizozemský profesor Pieter Sanders pokusil na návrh navázat vytvořením společnosti evropského typu, a to jako doplnění národního akciového práva. Evropská komise v roce 1959 označila zmíněné požadavky jako velmi přínosné a celý akt shledávala jako cenný příspěvek k vytvoření evropské formy obchodní společnosti. Jeho návrh se po mnohých úpravách, především ze strany nizozemského profesora obchodního práva P. Sanderse v roce 1970, proměnil v návrh oficiální. (KREJSA, 2008).

Zvolení formy podnikání jako akciové společnosti se jevilo jako velice racionální krok, především z důvodu, že v každém státě se nalézala právní úprava, která se zabírala problematikou akciových společností. Osudným aspektem a samotným důvodem k pozastavení návrhu se staly neshody ohledně koncernového práva, a tak byly práce v roce 1985 pozastaveny. (Časopis Právník - číslo 8 / 1993 ISSN: 0231-6625 KANDA, Antonín: Evropská akciová společnost [Societas Europea] - věčná vize nebo blízká realita?)

Došlo ještě ke dvěma přepracováním, které stojí za zmínku, a to v letech 1989 a 1991. Ani to ovšem nestačilo a určité členské státy byly stále nespokojeny, a tak se roku 1993 opět vše pozastavilo. Nakonec se však povedlo najít kompromis, a tak 8. října roku 2004 vstoupilo v platnost Nařízení Rady č. 2157/2001. Nařízení o SE doplňuje směrnice Rady 2001/86/ES o zapojení zaměstnanců v SE („směrnice o SE“). Lhůta pro přizpůsobení vnitrostátních právních předpisů evropským předpisům o SE byla stanovena na 8. října 2004, ale dodrželo ji pouze 8 členských států. Směrnice o SE byla provedena ve všech členských státech teprve na začátku roku 2007. (ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE), 2010)

2. Vznik a založení evropské společnosti

Evropské právo určuje postupy, jakými způsoby může vzniknout evropská společnost. Přesněji řečeno, nejedná se o vznik, jako spíš o různé způsoby přeměn a transformací již existujících společností v jednotlivých členských státech. I opačný princip je samozřejmě možný, každá evropská společnost se po dvou letech a schválení dvou účetních závěrek může zpětně přeměnit na společnost fungující podle práv země, ve které má daná společnost sídlo. Jednotlivé postupy vzniku evropských společností bude dále řešeno v následujících podkapitolách. (Hučka, Kislingerová, & Malý, 2011)

2.1 Založení evropské společnosti

Podmínky pro založení a jednotlivé způsoby založení evropské společnosti jsou poměrně striktně upraveny v Nařízení č. 2157/2001. Asi nejdůležitějším bodem je zde fakt, že společnost nemůže vzniknout takzvaně od nuly, vždy musí vzniku předcházet již založená společnost, která provozuje podnikatelskou činnost v některém z členských států nebo států EHP. Přesné podmínky založení jsou upraveny v článku 2 Nařízení č. 2157/2001. (ČECH, DĚDIČ, 2005)

Dalším důležitým faktem při zakládání evropské společnosti je podmínka, při které musí být splněn princip nadnárodnosti. Evropskou společnost je možné založit jedním z pěti přesně vymezených způsobů. Vždy se ale v každém z nich nachází mezinárodní prvek, tím tedy dochází k splnění principu nadnárodní společnosti. (<http://www.zalozenise.cz/p/zalozeni.html>)

Společnost se zakládá společenskou smlouvou. Společenská smlouva, kterou je založena kapitálová společnost, vyžaduje formu veřejné listiny. Je-li právním předpisem připuštěno založení pouze jednou osobou, zakládá se zakladatelskou listinou sepsanou ve formě veřejné listiny. (Josková, 2014)

2.2 Vznik evropské společnosti

Každá evropská společnost nabývá své právní subjektivity dnem zapsání do obchodního rejstříku. Podle článku 12 Nařízení č. 2157/2001 se každá evropská společnost zapisuje do obchodního rejstříku, ve kterém má zapsané své sídlo.

Žádná evropská společnost nesmí být zapsána před uzavřením dohody o zapojení zaměstnanců podle článku 4 Směrnice 2001/86/ES, nebo dokud nebylo přijato rozhodnutí podle článku 3 odstavce 6 Směrnice nebo dokud neuplynula doba vyjednávání podle článku 5 směrnice, aniž bylo dosaženo dohody. Stanovy evropské společnosti nesmí být v rozporu s úpravou o zapojení zaměstnanců.

Do obchodního rejstříku se kromě obecných údajů typických pro akciové společnosti dále zapisují podle § 8 zákona o evropských společnostech například jména, příjmení a bydliště členů správní rady, den vzniku a zániku funkce předsedy správní rady, jméno, příjmení a bydliště generálního ředitele, způsob jednání správní rady a další. (§ 8 zákon o SE) Do obchodních rejstříků jsou také vkládány listiny, které jsou veřejné. Jedná se například o projekt přemístění sídla, projekt o založení evropské společnosti nadnárodní fúzí, projekt změny právní formy a. s. na ES a další.

2.3 Způsoby založení evropské společnosti

Jak již bylo v minulé kapitole nastíněno, evropskou společnost jde založit pouze jedním z pěti způsobů, které jsou poměrně striktně upraveny v Nařízení č. 2157/2001.

Evropskou společnost jde založit těmito způsoby:

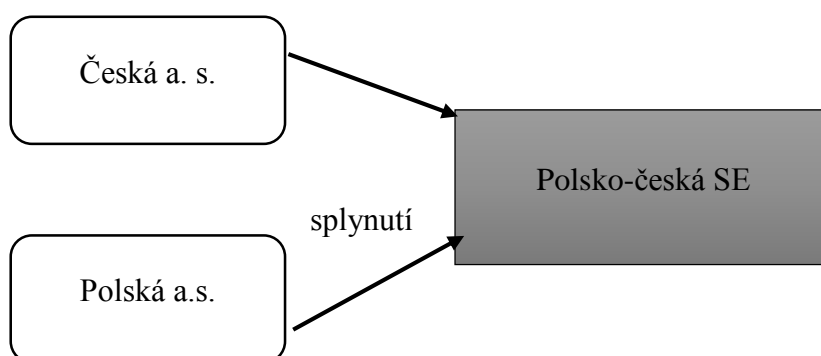
- a) založení nadnárodní fúzí
- b) přeměna akciové společnosti na evropskou společnost
- c) založení holdingové evropské společnosti
- d) založení společné dceřiné evropské společnosti
- e) založení dceřiné společnosti již existující evropské společnosti.

2.3.1 Nadnárodní fúze

Jak ze samotného názvu vyplývá, jedná se o založení evropské společnosti dvěma či více akciovými společnostmi, jež každá sídlí v jiném členském státě. Dvě základní podmínky jsou tedy odlišný stát a nutnost být akciová společnost, pro jiné formy podnikání není tato možnost akceptovatelná. K založení může dojít buď splynutím (kdy zanikají dvě nebo více akciových společností a jejich majetek je přesunut na nově vzniklou akciovou společnost, akcionáři se také automaticky stávají akcionáři nové společnosti) nebo sloučením (kdy jedna nebo více akciových společností zaniká a jejich jmění přechází na jinou akciovou společnost, která se následně „změní“ na evropskou společnost, akcionáři zaniklé akciové společnosti se automaticky stávají akcionáři druhé akciové společnosti, která se mění na společnost evropskou).

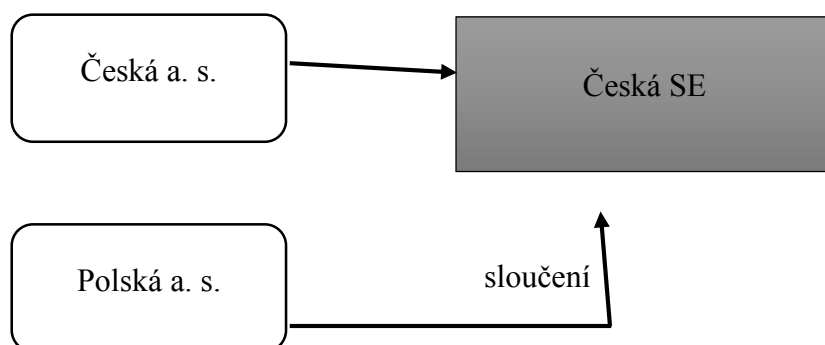
Právní úprava založení evropské společnosti fúzí je v porovnání s ostatními formami zakládání SE zdaleka nejrozsáhlejší. Nalezneme ji v článku 2 odst. 1 a dále v člancích 17 až 31 Nařízení 2157/2001. Na záležitosti, které nejsou výslovně upraveny nařízením, popřípadě jsou jím řešeny pouze částečně, dopadá úprava národního práva o fúzích akciových společností v souladu se směrnicí 78/855/EHS o fúzích akciových společností, a to podle právního řádu, kterým se řídí jednotlivé fúzované společnosti (Dědič, Čech, & Česko., 2006)

Schéma 1: Založení evropské společnosti splynutím:

Zdroj: Nařízení o SE, vlastní tvorba

Schéma 2: Založení evropské společnosti sloučením:

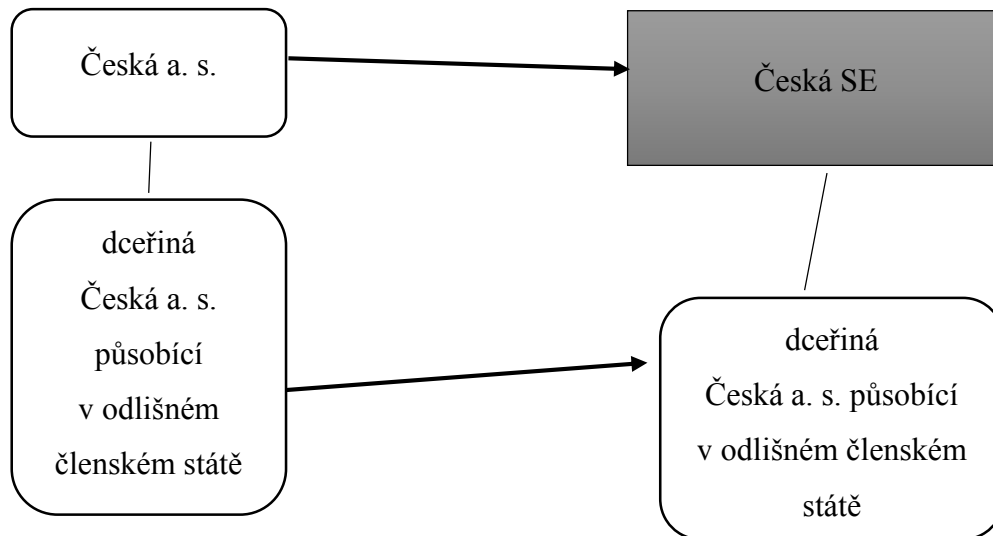
Zdroj: Nařízení o SE, vlastní tvorba

2.3.2 Změna právní formy

Tento způsob vzniku evropské společnosti si získal u firem poměrně velké sympatie. Díky němu mohou totiž větší akciové společnosti, které působí nějakým způsobem na vícero členských státech současně, čerpat výhody evropské korporátní identity bez nutnosti provádění výraznějších změn ve fungování společnosti. Navíc je to způsob přeměny, ke kterému není nutná přítomnost žádné další společnosti. Zde psaná tvrzení potvrzuje i fakt, že první evropská společnost byla založena právě tímto způsobem, jednalo se o společnost Bauholding Strabag SE založenou v Rakousku. ((Dvořák, 2009)

Sídlo společnosti nesmí při tomto způsobu založení být přesunuto do jiného členského státu. Projekt přeměny vyřizuje a sepisuje správní orgán akciové společnosti, zpráva musí obsahovat důvod přeměny a vysvětlení samotných důvodů. Valná hromada tento projekt musí schválit. Vše musí být v souladu s právními předpisy daného členského státu. Z právních předpisů daného členského státu vyplývají i samotná práva a povinnosti pro nově vzniklou evropskou společnost.

Schéma 3: Založení změnou právní formy

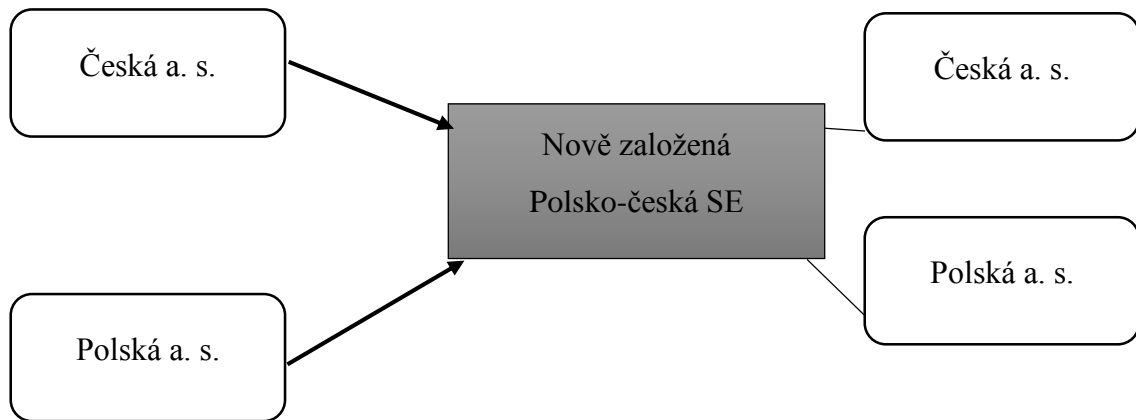

Zdroj: Nařízení o SE, vlastní tvorba

2.3.3 Založení holdingové společnosti

I způsob založení holdingové evropské společnosti je primárně upraven v Nařízení 2157/2001, přesněji je upraven v čl. 2 odst. 2. Jak toto nařízení určuje, Akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným založené podle právních řádů jednotlivých členských států EU, které mají sídlo a také správní ústředí ve Společenství, mohou tedy založit holdingovou evropskou společnost. Samozřejmě i zde musí být splněn prvek nadnárodnosti. Společnosti se musí řídit různými právními řády nebo musí mít alespoň dva roky fungující dceřinou společnost na území jiného členského státu, čímž bude také docíleno podmínky dvou různých právních řádů. Společnosti, které mají zájem podnikat jako holdingová evropská společnost, musí vypracovat jednotný projekt pro založení evropské společnosti. Jak je uvedeno v článku 32, odstavci druhém: *projekt zahrnuje zprávu, jež vysvětluje a odůvodňuje právní a hospodářská hlediska založení a uvádí důsledky vytvoření holdingové SE pro akcionáře a zaměstnance*. Celý projekt je pak posouzen nezávislými znalci. Projekt založení holdingové SE schvaluje také valná hromada každé společnosti dávající podnět k založení. ((Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE), n.d.)

Schéma 4: Založení holdingové společnosti ²

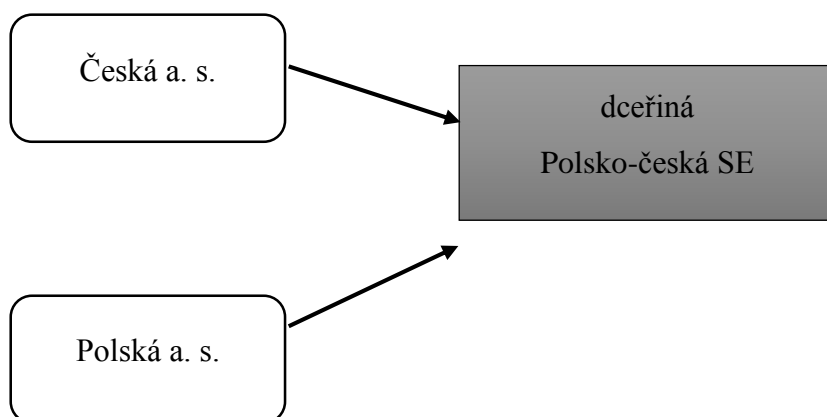
Zdroj: Nařízení o SE, vlastní tvorba

2.3.4 Založení dceřiné společnosti dvou společnostmi

Dvě společnosti působící v odlišných členských státech EU mohou nechat vzniknout novou evropskou společností na základě založení společné dceřiné společnosti. Tyto společnosti musí splňovat následující podmínky: musí být právnickými osobami, musí být alespoň dvě, musí být založeny podle práva daného členského státu, mají sídlo na území společenství a především, splňují mezinárodní požadavek.

² Akciové společnosti se stávají pro nově vzniklou Polsko-českou evropskou společností společnostími dceřinými.

Schéma 5: Založení dceřiné společnosti

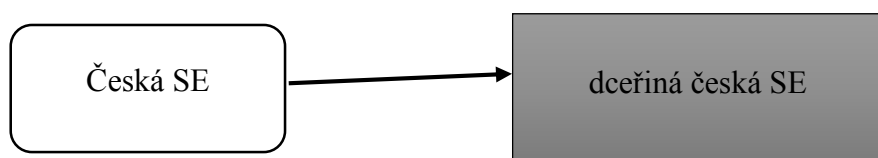

Zdroj: Nařízení o SE, vlastní tvorba

2.3.5 Založení dceřiné společnosti existující evropskou společností

Tato forma založení je dostupná, jak z názvu vyplývá, již existujícím evropským společností. *Na jejím založení se mohou totiž zúčastnit kterékoliv právnické osoby veřejného nebo soukromého práva, s výjimkou případů, kdy tyto osoby nebyly založeny za účelem výdělečné činnosti, za podmínky, že se nejméně dvě z nich řídí právem různých členských států nebo že nejméně dvě z nich mají nejméně po dobu dvou let dceřinou společnost, která se řídí právním řádem jiného členského státu, případně organizační složku podniku nacházející se v jiném členském státě. Evropská společnost pak má povahu společného podniku zakládajících společností.* (<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d1360v1336-evropska-spolecnost-z-pohledu-dane-z-prijmu/>)

Schéma 6: Založení dceřiné společnosti existující evropskou společností

Zdroj: Nařízení o SE, vlastní tvorba

2.4 Nadnárodní prvek

Jak již z předešlých kapitol vyplývá, ve všech způsobech založení evropských společností se musí objevit nadnárodní prvek. Tato podmínka je směrodatná pro všechny způsoby založení a nelze ji nikterak obejít, tento nadnárodní aspekt spočívá v tom, aby alespoň dvě zakládající společnosti měly odlišné místo svého podnikání. Odlišným místem je chápán odlišný členský stát. Počítá se pro splnění této podmínky i dceřiná firma působící v odlišném členském státě než firma mateřská.

Tabulka č. 1: Přehled požadavků na založení evropské společnosti

Způsob založení	Subjekty	Nadnárodní prvek
Založení nadnárodní fúzí	Akciové společnosti založené a fungující podle práva některého z členských států, se sídlem a správou na území Společenství.	Alespoň dvě zakládající společnosti podléhající dvou různým právním řádům dvou odlišných členských států.
Změna právní formy	Akciové společnosti založené a fungující podle práva některého z členských států, se sídlem a správou na území Společenství.	Přeměňovaná akciová společnost má dceřinou společnost, která minimálně po dobu dvou let podléhá právnímu řádu odlišného členského státu než firma mateřská.
Založení holdingové evropské společnosti	Akciové společnost a společnosti s ručením omezeným založené a fungující podle práva některého z členských států, se sídlem a správou na území Společenství.	Alespoň dvě zakládající společnosti podléhající dvou různým právním řádům dvou odlišných členských států nebo společnosti mající alespoň dva roky dceřinou společnost v jiném členském státě nebo pobočku v jiném členském státě.

Založení dceřiné společnosti	Společnosti a jiné veřejnoprávní a soukromoprávní právnické osoby založené a fungující podle práva některého z členských států, se sídlem a správou na území Společenství.	Alespoň dvě zakládající společnosti podléhající dvou různým právním řádům dvou odlišných členských států nebo společnosti mající alespoň dva roky dceřinou společností v jiném členském státě nebo pobočku v jiném členském státě.
Založení dceřiné společnosti již existující dceřiné společnosti	Evropská společnost vzniklá na bázi a za podmínek uvedených výše.	Tento prvek již vyplývá ze samotné podstaty evropské společnosti.

Zdroj: Nařízení o SE, vlastní tvorba

2.5 Přemístění sídla společnosti

Celkově lze svobodu usazování v rámci Evropské unie považovat za jednu z nejzásadnějších svobod, kterou nám zaručuje evropské právo. Asi nejzávažnější zde byl problém, jak vyhovět oběma státům, mezi kterými je sídlo společnosti přesouváno. Členské státy mají a měly by mít kontrolu jak nad založením a vznikem, tak i nad zánikem společností. Přemístění sídla se zachováním veškeré právní subjektivity však nespadá pod rozsah svobody usazování dle článku 49 a 54 Smlouvy o fungování Evropské unie. (Jan Lokajíček, n.d.)

U pojmu přemístění sídla je zásadní rozlišovat následující dva pojmy: zapsané sídlo společnosti (sídlo společnosti vedené v příslušném rejstříku příslušného členského státu) a hlavní správa společnosti. Problematika přeshraniční fúze se zachováním současného stavu subjektivity je pak poměrně důkladně upravena v článku 8 Nařízení číslo 2157/2001. (Petr, 2005)

Co se týče samotného postupu přemístění sídla, prvním krokem musí být vypracování návrhu na přemístění zapsaného sídla dle článku 8 odstavce 2 Nařízení č. 2157/2001. V návrhu musí být uvedeny základní informace o společnosti, je také nutné upřesnit nové sídlo a stanovy společnosti. Nesmí být opomenuty důsledky, které bude mít přemístění

evropské společnosti na účast zaměstnanců. Je potřeba také zahrnout časový a organizační harmonogram. Poslední záležitostí jsou práva na ochranu akcionářů a věřitelů. (Dědič, Čech, & Česko., 2006)

Návrhem vše ale teprve začíná, řídicí nebo správní orgán musí dále vypracovat tzv. zprávu, v které musí být odůvodněny právní a hospodářské aspekty přemístění. Nesmí se opět opomenout na zaměstnance. Ve zprávě musí být veškeré důsledky, které právní a hospodářské změny vyvolají ve směru k zaměstnancům, akcionářům a věřitelům. (Hodál & Alexander, 2005)

Rozhodnutí o přemístění musí být projednáváno nejdříve dva měsíce po zveřejnění návrhu, musí být přijato kvalifikovanou, nejméně dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů. Jak z výše uvedeného výkladu vyplývá, proces je nad míru složitý a poměrně zdoluhavý. Je zřejmé, že jednotlivé státy nemohou v plné míře dohlížet na splnění veškerých požadavků, proto byl zaveden tzv. institut osvědčení, toto osvědčení je získatelné od soudu, notáře nebo příslušných úřadu. Tento doklad se potom stává stěžejním pro zápis evropské společnosti do příslušného rejstříku státu nového sídla. Nakonec je vše zveřejněno v příslušných národních věstnících a v Úředním věstníku Evropské unie (*Narižení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, n.d.)

3. Základní kapitál evropských společností

Každá evropská společnost musí být kapitálovou společností, a to ve formě akciové společnosti. Tato forma byla zvolena především z důvodu, že v každém členském státě se lze setkat s touto kapitálovou společností. Navíc je tato forma velice vhodná, a to jak z pohledu financování, tak i z pohledu řízení.

Aby bylo zajištěno, že každá evropská společnost bude mít dostatečnou velikost a dostatečné finanční prostředky, byl také samozřejmě vytvořen požadavek na minimální základní kapitál. Byla snaha o vytvoření kompromisu, tak aby společnosti měly dostatečný majetek, ale zároveň byla vůbec možnost pro malé a střední podniky tuto nadnárodní společnost založit. ((*Narižení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, n.d.)

3.1 Základní kapitál

Základní kapitál, jak bývá u akciových společností zvykem, je rozdělen na akcie, které vlastní akcionáři, těmto akcionářům plyne z daných akcií zisk, a to na základě hodnoty samotné akcie. Tito akcionáři ručí pouze do výše svého upsaného základního kapitálu, nikoli svým osobním majetkem.

Z účetního hlediska lze základní kapitál dělit na vlastní a cizí. Vlastní kapitál tvoří vklady jednotlivých společníků a vlastní tvorba podniku. Mezi vlastní kapitál patří samozřejmě i základní kapitál. Cizí kapitál je také nedílnou součástí většiny společností, představují ho například úvěry, rezervy a další.

Základní kapitál společnosti je vyjádřen v eurech a musí činit minimálně 120 000 eur. Pokud nějaký členský stát vyžaduje u některých společností s určitým předmětem podnikání vyšší základní kapitál než je 120 000 eur, musí to být zakládající evropskou společností akceptováno a tuto podmínku musí splnit. Jedná se především o takové oblasti, kde se potřebná výše kapitálu vysvětluje jako veřejný zájem, proto jsou zde striktnější státní regulace. V České republice se jedná například o banky nebo pojišťovny, které mají základní kapitál mnohonásobně vyšší. (Wawrosz & Slováčková, 2002)

Státy evropské unie, které nejsou součástí třetí fáze Evropské hospodářské a měnové unie je ponechána možnost uvádět základní kapitál v měně, která je platná v a používaná v daném státě. Je jim ale ponechána možnost volby výběru, mohou tedy základní kapitál uvádět i v eurech V České republice jsou veškeré evropské společnosti se zapsaným sídlem na území České republiky povinny uvádět základní kapitál ve svých účetních závěrkách v české měně³. (100 Čl. 67 odst. 1 Nařízení č. 2157/2001)

3.2 Vklady a ručení společníků

Každý společník (akcionář) získá svůj podíl na zisku díky koupi určitého počtu akcií. Jak vyplývá ze Zákona o obchodních korporacích, akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na akcie, které mají určitou jmenovitou hodnotu. Akcionář neručí za závazky společnosti svým majetkem, ručí pouze do výše svého upsaného základního kapitálu. Každý akcionář vlastní určitý počet akcií právo na podílení se při řízení společnosti, podílení se na dělbě zisku a také na likvidačním zůstatku společnosti. (Lasák & Česko, 2014)

Mírná nejasnost ohledně ručení vyplývá z Nařízení č. 2157/2001, kde je v článku 1 odst. 2 uvedeno, že každý společník ručí pouze do výše svého upsaného základního kapitálu. Zde není jasné, zda se zakládá ručení pouze do výše nesplaceného vkladu nebo zda se nezakládá žádné ručení vůči třetím osobám. Lze však předpokládat, že se jedná o nulové ručení vůči třetím stranám, jelikož akciové společnosti většinou kooperují na nulové existenci ručení akcionářů za závazky společnosti vůči třetím osobám. Pouze by se jednalo o povinnost akcionáře zaplatit výši vkladu, kterou se zavázal splatit a doposud tak neučinil. (Dědič et al., 2006)

Další variantou může být myšlenka normotvůrce ponechat tuto problematiku ručení jednotlivým státům Evropské unie, jelikož v určitých členských zemích společníci částečně ručí. Tomuto řešení může napomáhat i skutečnost, že nikde není stanovena přesná míra ručení, není nikde ani stanoveno zda se jedná o kapitál již splacený nebo doposud nesplacený. (Šilhán Josef, 2007)

³ Viz Zákon o účetnictví

3.3 Účetní pohled na evropskou společnost

Účetnictví a účetnímu pohledu všeobecně ve spojitosti s evropskými společnostmi se věnuje na jedné straně sekundární právo Evropské unie, na straně druhé vnitrostátní úprava. Myšleno je nařízení o evropských společnostech, kde je v člancích 61 a 62 věnována pozornost roční účetní závěrce a konsolidované účetní závěrce. Na právo EU navazuje vnitrostátní úprava jednotlivých států. Co se týče České republiky, primárním zákonem je zde zákon č. 563/1993 Sb., o účetnictví. (dále jen „zákon o účetnictví“) a na něj navazující vyhláška č. 500/2002 Sb., tato vyhláška upravuje účetnictví pro podnikatele. (Mirčevská, 2009)

Základní kapitál musí být v zemích eurozóny vyjadřován v eurech. Státy mimo eurozónu mohou využít možnost vyjádření základního kapitálu v jednotkách národní měny. Tuto možnost využila i Česká republika, v Zákoně o účetnictví je uváděno, že základní kapitál musí být uveden v jednotkách české měny, tedy korunách. (Dvořáková, 2008)

4. Organizační struktura evropských společností

Jedním z prioritních cílů dle bodu 14 preambule Nařízení rady č. 2157/2001 je, aby společnost byla řádně řízena, a také aby byl zajištěn kvalitní dohled na její činnosti a vedení. Stanovy evropské společnosti předkládají ustanovení ohledně organizačních struktur evropských společností. Každá evropská společnost si může vybrat jeden ze dvou poskytnutých modelů, jedná se o tzv. dualistický a monistický model. Pro většinu akciových společností je tato určitá flexibilita ve volbě dosti atraktivní, jelikož ve většině členských států není výběr možný, je pevně zakotvený model pouze jeden, nelze si tedy vybrat způsob organizační struktury. (*Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, n.d.)

Dané modely se liší především v počtu a složení orgánů společnosti. V monistickém modelu se vyskytuje vedle valné hromady pouze orgán administrativní, který jednak řídí společnost a jednak vykonává kontrolní funkce. Tyto dvě činnosti jsou naopak v dualistickém modelu přiřazeny dvěma orgánům, řídicímu orgánu a kontrolnímu orgánu. (Lasák & Česko, 2014)

Řídicí nebo administrativní orgán také může svolat valnou hromadu, ta musí být svolána minimálně jednou za rok. Svolání valné hromady mohou též zařídit samotní akcionáři, musí však vlastnit akcie v rozsahu minimálně 10 % základního kapitálu. (Janků & Svobodová, 1999)

4.1 Dualistický systém

Jak již bylo v předchozí kapitole nastíněno, dualistický systém řízení funguje na principu jasné separace složky řídicí od složky kontrolní. U dualistického systému se setkáváme s těmito orgány: valná hromada, která představuje nejvyšší orgán společnosti, dále představenstvo, jakožto řídicí orgán, a jako kontrolní orgán funguje dozorčí rada.

Nejdůležitější právní normou pro dualistický systém je Nařízení č. 2157/2001. Dualistický systém je nastíněn v člancích 39-42. Zde jsou uvedeny pouze základy, počítá se s detailnějším rozebráním v jednotlivých zákonech členských států, jak je uvedeno v Nařízení č. 2157/2001 článku 9. (Hodál & Alexander, 2005)

4.1.1 Řídící orgán

Řídící orgán, jak vypovídá samotný název, se zabývá řízením společnosti a odpovídá za samotné řízení evropské společnosti. Z tohoto důvodu není možné, aby byly dávány příkazy řídicímu orgánu, výjimkou může být například rozhodnutí v rámci koncernu. Členy řídicího orgánu jmenuje a odvolává dozorčí orgán. Dle odstavce 2 článku 39 Nařízení 2157/2001 může členský stát vyžadovat nebo umožnit jmenování a odvolání člena řídicího orgánu valnou hromadou, tak jak je tomu u akciových společností na území daného státu. (*Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, n.d.)

Jak je uvedeno v třetím odstavci článku 39 téhož nařízení, nikdo nesmí být členem současně řídicího a dozorčího orgánu. Jediná výjimka je stanovena v případě, že místo řídicího orgánu není obsazeno. Potom může dozorčí orgán jmenovat jednoho ze svých členů. Členský stát však může tuto dobu omezit. Počet členů samotných nemá ve stanovách určenou minimální nebo maximální hranici, což je vítáno u většiny evropských společností a chápáno jako veliké pozitivum.

4.1.2 Dozorčí orgán

Jak lze ze samotného názvu odvodit, dozorčí orgán se zabývá kontrolou a dozorem v dané společnosti. Kontroluje především práci řídicího orgánu. Samotný orgán ale není oprávněn řídit společnost. Členové jsou jmenováni valnou hromadou, výjimka stejná jako u řídicího orgánu (viz předchozí kapitola). Ve vedení dozorčí rady stojí předseda, který je volen samotnou dozorčí radou. ((Lasák, 2011)

Ani zde není pevně určen maximální nebo minimální počet členů dozorčího orgánu. Tento aspekt tedy není upraven v Nařízení 2157/2001, rozhodnutí o počtu je přenecháno samotným členským státům a jejich národním právním úpravám. Co ve stanovách SE uvedeno je, je funkční období členů, opět je stanovena horní hranice funkčního období, a to na šest let. ((*Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, n.d.)

Představenstvo je povinno minimálně jednou za tři měsíce informovat dozorčí radu jednak o průběhu, ale i možném vývoji společnosti. Dále je představenstvo povinno

informovat dozorčí radu o možných událostech, které by měly na podnikání evropské společnosti zásadní vliv. Z toho vyplývá, že dozorčí rada evropské společnosti se nezabývá pouze věcmi již nastalými, ale i věcmi, které by společnost mohly zasáhnout v budoucnu. (Dědič et al., 2006)

Nad rámec obecné korporátní úpravy je v evropských společnostech možnost pro jednotlivé členy dozorčí rady žádat informace o evropské společnosti. Dozorčí rada tedy nemusí žádat o informace pouze jako celek. Toto právo je omezeno dvěma body. Musí se jednat o zásadní informaci, která by mohla rapidně ovlivnit evropskou společnost a dále to musí být nezbytné pro výkon člena rady. Pro každého člena dozorčí rady navíc platí mlčenlivost, a to i po konci funkčního období, výjimka se vztahuje pouze na informace, které by pomohly veřejnému zájmu. (Dědič et al., 2006)

4.2 Monistický systém

Poměrně dlouhou dobu byl tento systém pro Českou republiku neznámý a nevyužívaný. Až po možnosti založit evropskou společnost začala být tato organizační struktura v České republice využívána. S přijetím nového Zákona o obchodních korporacích, jehož datum se váže k 1. lednu roku 2014, je nyní možné monistický systém i pro české společnosti. Tímto krokem ztrácí evropská společnost jednu z dřívějších výhod.

Správní orgán řídí evropskou společnost. Jednotlivé členské státy mohou dle odstavce 1 článku 43 Nařízení 2157/2001 rozhodnout že generální ředitel nebo generální ředitelé budou odpovídat za běžné každodenní vedení společnosti, a to za stejných podmínek, které platí pro „běžné“ akciové společnosti se sídlem na území daného státu.

Základní odlišností od dualistického systému je spojení správního a řídicího orgánu s orgánem dozorčím. Vrcholným orgánem v každém případě zůstává valná hromada.

Ve světě existuje několik podsystémů. Povolují se tři podsystémy, což má dopad na hledisko jednatelské a postavení správní rady.

- a) Klasický systém vychází z předpokladu, že předseda správní rady se stává automaticky i generálním ředitelem společnosti. Stává se tedy výkonným členem orgánu, zatímco ostatní členové se stávají spíše „nevýkonnými“ členy orgánu, jejich působnost a pravomoci se tedy přiblíží k pravomocím dozorčí rady v dualistickém systému.
- b) Modifikovaný, respektive novodobý systém vychází z toho, že generální ředitel stojí mimo řadu členů správní rady. Správní rada teda má svého vlastního předsedu.
- c) Může dojít ke kombinaci obou systémů, respektive společnost si sama může vybrat, který systém bude využívat. Volbu samozřejmě může měnit. Volí model, který nejvíce a nejlépe vyhovuje potřebám a prioritám dané společnosti. (Dědič et al., 2006)

4.2.1 Řídící orgán

Správní rada evropské společnosti má na rozdíl od ostatních orgánů pevně danou spodní hranici co se týče počtu členů, musí mít nejméně 3 členy. Stanovy samotné pak určí počet členů správní rady, který však nesmí přesáhnout 18 členů.

Působnost správní rady v zákoně o SE je upravena v § 40, z něhož vyplývá, že správní rada je jedním ze statutárních orgánů evropské společnosti, *určuje orientaci činnosti evropské společnosti a dohlíží na její realizaci. S výjimkou působnosti výslovně svěřené valné hromadě a v rámci předmětu podnikání se může zabývat kteroukoli zásadní otázkou významnou pro dobré fungování evropské společnosti a prostřednictvím svých usnesení řídí záležitosti těchto otázek (nařízení 2157/2001, článek 40)*. Správní rada v sobě tedy spojuje některé funkce představenstva a dozorčí rady z dualistického modelu.

Správní radě je svěřeno jednání ve jménu evropské společnosti vůči třetím osobám. Toto jednání může být omezeno jen jedním orgánem, a to valnou hromadou společnosti. Správní rada dále schvaluje smlouvy a veškeré dohody uzavřené vůči třetím stranám. Také určuje za podmínek daných ve stanovách o obchodním vedení společnosti,

zda toto vedení náleží předsedovi správní rady nebo generálnímu řediteli. V neposlední řadě může rozhodnout o přemístění sídla evropské společnosti. ((Dědič et al., 2006)

Správní orgán zasedá tak často, jak je určeno ve stanovách společnosti, nejméně však jednou za tři měsíce, projednáván je průběh a předpokládaný vývoj dané evropské společnosti. Každý člen správního orgánu má právo na veškeré informace, které byly orgánu předány. (Lasák, 2011)

4.2.2 Generální ředitel

Generální ředitel je volen správní radou evropské společnosti, tímto orgánem může být také odvolán. Jeho pravomoci, volbu a celkově většinu právních aspektů upravují národní předpisy. Generální ředitel se zodpovídá správní radě, jeho primární funkcí je vedení společnosti především po stránce obchodní. V monistické struktuře může být generální ředitel zároveň předsedou správní rady. (Janků & Svobodová, 1999)

4.3 Valná hromada

Valná hromada je orgán, který rozhoduje o záležitostech, ve kterých má výlučnou pravomoc. Dle článku 52 Nařízení 2157/2001 rozhoduje valná hromada na základě právě onoho nařízení nebo na základě právnických předpisů daného členského státu, ve kterém se nachází sídlo evropské společnosti. ((*Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*), n.d.)

Rozhodování valné hromady evropské společnosti funguje na bázi prosté většiny odevzdaných hlasů, tak jak je uvedeno v Nařízení 2157/2001. I zde je výjimka, pokud v některém členském státě jsou přísnější podmínky pro hlasování, řídí se evropská společnost danými právními předpisy státu, v němž má zapsané své sídlo. (*Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*), n.d.)

Právo sjednat zasedání valné hromady a určení předmětu jednání mají všichni akcionáři. Právní úprava je velmi přívětivá i na minoritní akcionáře, kteří mají stejné

právo. Svolání valné hromady je možné za podmínek stanovených zákony o akciových společnostech a evropských družstev. První valná hromada po vzniku evropské společnosti se může konat kdykoliv. Musí však být svolána do 18 měsíců od vzniku evropské společnosti. Valnou hromadu může kdykoli svolat řídící, správní či dozorčí orgán nebo jiný příslušný orgán či úřad v souladu s vnitrostátními právními předpisy vztahujícími se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém se nachází sídlo evropské společnosti. Jeden nebo více akcionářů, kteří disponují společně akciemi představujícími alespoň 10 % upsaného základního kapitálu, mohou požádat, aby byly na pořad jednání valné hromady zařazeny jeden nebo více dodatečných bodů. (*Nariadení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE), n.d.*)

5. Výhody a nevýhody evropských společností

V této kapitole bude pozornost věnována stěžejním výhodám evropských společností, důvodů pro jejich založení, a to na straně jedné, na druhé straně bude samozřejmě také potřeba se zaměřit na nevýhody, které jsou spjaty s evropskými společnostmi. Je poměrně logické, že výhody by měly převažovat, že evropská společnost bude z mnoha úhlů pohledu pro zakladatele zajímavější, než jednotlivé vnitrostátní právní úpravy obchodních společností. Jinak by také nebylo potřeba tyto společnosti vůbec zavádět do evropského práva.

Jako jedna z hlavních výhod může být chápána samotná právní jistota, a to jednak na straně vlastníků akcií a obchodních podílů, tak i u věřitelů evropských společností, obchodních partnerů, investorů, ale i spousty dalších stran, které s evropskými společnostmi vstupují do jakýchkoliv obchodních či právních vztahů. Veškeré výše zmíněné strany nemusí zkoumat podrobně jednotlivé právní předpisy jiných členských států, ve většině případů si vystačí s právem evropským. (Hodál & Alexander, 2005)

5.1 Výhody

Dle ustanovení článku 69 Nařízení číslo 2157/2001 měla být nejpozději do pěti let od samotného vstupu tohoto nařízení v platnost vypracována zpráva, která měla vysvětlovat a rozebírat uplatňování daného nařízení. Tato zpráva byla vydána v roce 2010. Obsahuje výčet nejdůležitějších pozitivních a negativních faktorů, které ovlivňují zakládání evropských společností v Evropské unii. Stěžejními pozitivy pro založení evropské společnosti jsou zde uváděny především tyto: evropská image evropské společnosti, nadnárodní povaha společnosti, možnost přemístění sídla, možnost přeshraniční fúze a v neposlední řadě potencionální možnost reorganizace a možnost zjednodušení skupiny. Za výhodu by se dalo považovat i snazší financování, jelikož právní forma evropské společnosti zabezpečuje lepší pozici při jednání s bankami a samozřejmě také při jednání o podporu s evropskou unií samotnou. (*ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, 2010)

5.1.1 Image společnosti

Image společnosti je všeobecně chápána jako velice důležitým prvkem a většina společností po celém světě si na ní zakládá. V našem případě je evropská image evropských společností důležitá a přitažlivá především pro takové společnosti, které z určitého důvodu chtějí zdůraznit svou evropskou příslušnost, nebo jim jde o snahu využít evropské právní formy. Evropská, zde možná pro lepší pochopení nadnárodní společnost je samozřejmě ve většině případů a pro většinu zemí známější než vnitrostátní formy samotných členských států. Díky evropské právní formě tak mohou tyto společnosti snáze proniknout na trhy ostatních členských států. Této skutečnosti mohou velice jednoduše dosáhnout i bez založení zahraniční pobočky.

Ač se zprvu evropská image jevila jako nejdůležitějším atributem při založení evropské společnosti, tak síla tohoto prvku postupem času upadá. Jako výhoda je stále uváděna zejména u společností v malých zemích, dále ve východoevropských zemích, v Belgii a v neposlední řadě v exportně orientovaných zemích (např.: v Německu). Naopak v některých členských státech a v některých odvětvích je považována národní značka za lépe uplatnitelnou na trhu než evropské označení společnosti. (ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE), 2010)

5.1.2 Možnost přemístění sídla společnosti

Možnost přemístění sídla do libovolného členského státu evropské společnosti je zcela logicky chápáno jako další velká výhoda, kterou může evropská společnost využít. Jelikož neexistuje žádná směrnice ani nařízení, které by povolovaly přemístit sídlo jakékoli společnosti přes hranice, zůstává evropská společnost jedinou společností, která může přemístit své sídlo do jiného členského státu, a to bez likvidace. Zde však statut o evropských společnostech vyžaduje, aby společně se sídlem bylo přemístěno také její správní ústředí, což sice tuto výhodu přesunu poněkud oslabuje, i přesto tato výhoda zůstává dostatečně silným argumentem při založení evropské společnosti. (ZPRÁVA

KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE), 2010)

Ačkoli zní možnost přemístění sídla společnosti velmi lákavě, tak stav, kdy by společnosti cíleně odcházely a přemísťovaly svá sídla do jiných členských států s kvalitnějším a propracovanějším právním řádem, doposud ve velké četnosti nenastal. Jedná se spíše o nízký počet společností, které tuto možnost uplatnily. Od roku 2004 do roku 2013 absolvovalo tuto možnost pouhých 79 firem, což představuje pouhé 4 % v tomto období založených evropských společností. (Bernitz & Ringe, 2010)

5.1.3 Nadnárodní fúze

Dle článku 2 odstavec 1 Nařízení č. 2157/2001 byl přinesen do právních rádu členských států Evropské unie způsob, jak uskutečňovat nadnárodní fúze. Tato skutečnost nastala vůbec poprvé v historii, a tak není divu, že právě nadnárodní fúze se stala jednou z nejdůležitějších výhod založení evropské společnosti. Zde je potřeba si uvědomit, že i dříve mezinárodní přeměny společností probíhaly, ale proces těchto přeměn byl jak po ekonomické, tak i po právní stránce velmi náročný, proto k těmto přeměnám docházelo jen zřídka. (Dědič et al., 2006; *Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, n.d.)

Velký boom této atraktivity výrazně klesl v roce 2005, když byla přijata Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností. Tato směrnice zavedla možnost uskutečnění mezinárodní fúze i jiným obchodním společností. (*Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností*, n.d.)

Evropská společnost tímto tedy ztratila své privilegium. Jelikož tato směrnice byla úspěšně zavedena do členských států a jejich právních rádu, lze tedy konstatovat, že tento znak evropské společnosti už je spíše doplňkový a historický. (Lasák, 2011)

5.1.4 Optimalizace struktury evropské společnosti

Rozdíly mezi monistickým a dualistickým byly vyřešeny v jedné z minulých kapitol. Je tedy jasné, že výběr struktury je další ze zásadních záležitostí při vzniku evropské společnosti. Volba samotná je důležitá pro efektivní řízení společnosti, ve výsledku navíc může přinášet i značné výhody, a to především výhody ekonomické. Na první pohled se může jevit ideální monistický způsob. Myšlenka spojení dvou orgánů do orgánu jednoho se zdá být logická, domněnka z části pravdivá, nemusí však platit ve všech členských státech. (Lasák & Česko, 2014)

Pro odpověď nemusíme chodit daleko, například v České republice upravuje český prováděcí zákon model dualistické společnosti, který může mít jen jednoho člena správní rady a jednoho člena představenstva, kdežto rada společnosti monistické musí mít minimálně tři členy, proto není divu, že většina evropských společností sídlících v České republice volí strukturu dualistickou. (Lasák, 2011)

5.2 Nevýhody

Výhody sice převažují, ale ani evropská společnost není dokonalá, pár nevýhod zde tedy také najdeme. Asi největším negativem jsou náklady na založení, časově náročné a složité postupy a právní nejistota. Dalším poměrně závažným negativním prvkem je nedostatek souvisejících znalostí a praktických zkušeností poradců a příslušných veřejných orgánů v této oblasti.

Co se týče počátečních zřizovacích nákladů, tak i pokud ponecháme stranou nejdražší založení v historii společnosti Allianz SE a BASF SE, jejich nové zapsání dosáhlo v pořadí částky 95 a 5 milionů EUR, dosáhneme průměrných nákladů na založení evropské společnosti přibližně 785 000 EUR (částka je včetně daní a nákladů na právní poradce, na překlad a na zapsání do rejstříku). (*ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, 2010)

Za asi nejvýznamnější problém ve fungování evropských společností je v mnoha studiích uváděna nedostatečná informovanost o evropských společnostech. Jedná se o

neznalost v podnikatelských kruzích mimo uvnitř i vně EU. Tato neznalost se projevuje i při založení nové evropské společnosti. Ve většině případů musí nově vzniklá evropská společnost investovat do vysvětlení povahy evropských společností svým obchodním partnerům, především dodavatelům, zákazníkům, bankám a v neposlední řadě, zaměstnancům. Ani zapojení zaměstnanců není chápáno pouze pozitivně. Určitou částí odborníků a samotných firem je dokonce zapojení zaměstnanců vnímáno negativně, protože se podle nich jedná o složitý a časově náročný prvek. Především pak v členských státech, jejichž vnitrostátní právní předpisy systém zastoupení pracovníků vůbec nepožadují. (ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE), 2010)

Metodický postup k praktické části práce

Pro následující analýzu, která se bude zabývat využíváním evropských společností v evropském měřítku, ale především z pohledu České republiky, budou sloužit jednotlivé obchodní registry. Velice nápomocná bude také instituce ETUI (European Trade Union Institute), která zprostředkovává databázi o přehledu založených evropských společností. Právě z této databáze bylo možné získat seznam veškerých evropských společností, které od roku 2004 byly založeny, jednotlivé společnosti byly přiřazeny příslušným členským státům a následovala kontrola počtu evropských společností přes jednotlivé obchodní rejstříky jednotlivých členských států.

Tabulka č. 2: Přehled zemí a odkazy na obchodní rejstříky:

STÁT	INTERNETOVÁ ADRESA
Belgie	http://www.eurodb.be
Česká republika	http://www.justice.cz
Dánsko	http://www.eogs.dk/
Estonsko	http://www.rik.ee
Finsko	http://www.prh.fi
Francie	http://www.euridile.com
Irsko	https://www.cro.ie
Itálie	http://www.infocamere.it
Kypr	http://www.mcit.gov.cy
Lichtenštejnsko	http://www.liechtenstein.li
Litva	
Lotyšsko	http://www.lursoft.lv
Lucembursko	https://www.rcsl.lu/mjracs/index.do
Maďarsko	www.e-ceggyzek.hu/info/page/ceginfo
Malta	
Německo	https://www.handelsregister.de
Nizozemsko	http://www.kvk.nl/handelsregister
Norsko	http://www.brreg.no/english

Polsko	http://www.ms.gov.pl/en/
Portugalsko	http://www.mj.gov.pt
Rakousko	www.telekomat.at
Slovensko	http://www.orsr.sk
Španělsko	http://www.rmc.es
Švédsko	http://www.allabolag.se
Velká Británie	www.companieshouse.gov.uk

Zdroj: www.financnisprava.cz, vlastní tvorba

V některých rejstřících byla data k sehnání poměrně jednoduše a čísla naprosto identicky souhlasila s databází ECDB. V určitých rejstřících kvůli jejich úplné nebo částečné neveřejnosti nebyla porovnávaná čísla příliš identická, proto bylo nutné spoléhat na databázi ECDB, pro velice nízký počet společností ve většině zemí nebyl tento problém nijak zásadní a odchylky tedy byly poměrně nedůležité.

Pro analýzu týkající se evropských společností v České republice byl použit obchodní rejstřík dostupný na webovém portálu www.justice.cz a poté aplikace Ministerstva financí ARES dostupná na portálu http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz, daná databáze rozčleňuje společnosti dle jejich registrace k finančním úřadům, bylo tedy potřebné dané finanční úřady přiřadit k jednotlivým okresům a krajům. Získaná data pak byla ověřena přes obchodní rejstřík, kde byly blíže zkoumány evropské společnosti, které během několika posledních let vykazovaly velké množství nových evropských společností ve formě dceřiných společností. Přes nutnost zveřejňování ročních účetních závěrek bylo možné zjistit a především ověřit, že dané společnosti jsou opravdu prázdné a založené pouze za účelem prodeje, mateřské společnosti měly naopak velký podíl na ovládaných společnostech a nulový majetek, což opět potvrzuje hypotézu, že byly založeny pouze za účelem reprodukce.

6. Evropská společnost v praxi

Statut evropské společnosti vstoupil v platnost 8. října 2004, kdy vstoupilo v platnost primární nařízení o evropské společnosti (*Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)*). Po více než 30 letech jednání bylo tedy umožněno národním společnostem „evropského rozměru“ propojit, plánovat a provádět veškeré úkony svého podnikání v měřítku Společenství a libovolně přemístit sídlo do ostatních členských států, to vše při zajištění odpovídající ochrany menšinových akcionářů a třetích stran, zajistit v nejvyšší akceptovatelné míře, aby hospodářská a právní jednotka při podnikání ve Společenství byly totožné.

Bohužel tohoto aspektu nebylo dosaženo v plné míře. Primárním zákonem (Nařízení o SE) se sice musí řídit veškeré společnosti, které chtějí dosáhnout statutu evropské společnosti, toto nařízení však neupravuje podnikání pod touto právní formou do detailů, tudíž se musí v určitých oblastech držet korporátního práva jednotlivých členských států. I samotná komise EU se k tomuto nedostatku, který byl stanoven před téměř 14 lety, vyjádřila negativně. Podle zprávy Komise z listopadu 2010, která byla podána Evropskému parlamentu, neexistuje jednotná právní úprava v plném rozsahu, nýbrž 28 odlišných druhů evropských společností. (*ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, 2010)

Podle této zprávy bylo k 10. říjnu 2010 zapsáno v jednotlivých obchodních rejstřících 657 evropských společností. Na první pohled by tato zpráva byla radostná, společností za prvních 6 let vzniklo spoustu, tudíž by se i samotný krok k možnosti založení této nadnárodní formy podnikání mohl zdát a být chápán jako velice pozitivní, bohužel při bližším zkoumání dojdeme ke zjištění, že většina těchto společností neprovozuje žádnou podnikatelskou činnost.

Více než čtyři pětiny těchto společností jsou totiž prázdné. Jedná se o takzvané shelf - ready made společnosti nebo společnosti bez zaměstnanců. Pouze necelá pětina společností splnila tedy svůj účel, za kterým byly založeny, a to provozování podnikatelské činnosti v rámci Společenství. (<http://ecdb.worker-participation.eu/>, n.d.)

Velkou měrou se k tomuto negativnímu jevu spojeného se zakládáním prázdných evropských společností přičinila Česká republika, která má k únoru roku 2015 zapsaných v obchodním rejstříku 1622 evropských společností. Jen malá část tohoto čísla jsou však společnosti provozující podnikatelskou činnost, zbylé společnosti jsou prázdné a převážně určené k prodeji.

6.1 Evropská společnost v číslech – Evropa

K únoru 2015 je podle ETUI (European Trade Union Institute), která zprostředkovává databázi a přehled založených evropských společností, 2300 evropských společností na území Společenství, přesné číslo k 27. únoru je 2295. Agregované informace vycházejí z dat získaných z národních rejstříků nebo Úředního věstníku ES, jsou pravidelně aktualizovány, ale může docházet k mírnému zkreslování v důsledku přebírání dat z různých zdrojů, které mohou být různě strukturované. Z tohoto počtu (2295) náleží 70,5 % České republice, která drží prvenství v počtu založených evropských společností. Následuje Německo, kde podle německého „Handelsregisteru“⁴ bylo založeno od října roku 2004 340 evropských společností. Přestože je Německo 4,5 krát větší co se týče rozlohy, má 7,6 krát více obyvatel než Česká republika a celkově vyspělejší ekonomiku, bylo zde založeno pětkrát méně evropských společností než v České republice. Dalším zajímavým faktem je, že v těchto dvou zemích je v současnosti založeno 86 % veškerých evropských společností, které vznikly od října roku 2004. (“<http://ecdb.worker-participation.eu/>,” n.d.)

Tento „trend“ se v poslední době snaží dohnat také Slovensko, ke konci roku 2011 měly pouze 3 evropské společnosti v „obchodním registru“, nyní – k únoru 2015, jich mají 91. Tímto číslem se řadí za Českou republiku a Německo, co se týče počtu založených evropských společností. Pokud tedy sečteme tyto tři státy a jejich počet evropských společností, dostaneme se na číslo 90 %, tudíž na zbylých 22 státech, kde byla během posledních 13 let založena alespoň jedna evropská společnost, zbývá 10 %

⁴ Obdoba českého obchodního rejstříku

z celkového celku. Za zmínku stojí ještě Velká Británie s 43 společnostmi, následuje Nizozemsko s 35, Francie s 28 a Lucembursko s 27 společnostmi. Naopak následující členské státy Evropské unie nemají ve svém registru jedinou evropskou společnost, jedná se o Island, Řecko, Rumunsku a Bulharsko. I přestože Lichtenštejnsko nepatří mezi členy Evropské unie, bylo mu umožněno založení evropských společností, v této zemi se jich nachází 6. (<http://ecdb.worker-participation.eu/>,” n.d.)

Dalším zajímavým aspektem je velmi málo založených evropských společností v „jižních státech“ společenství. Pokud pomineme Kypr s 17 společnostmi, v Jižní Evropě se v žádném členském státě nenachází více než 5 společností. Ani Kypr však nemůžeme brát úplně vážně, velká část ze 17 zmiňovaných společností byla založena českými podnikateli. V celé Jižní Evropě tak bylo založeno 29 evropských společností, bez Kypru tedy pouhých 12. Externí studie uvádějí, že velikost národních společností může mít vliv na počet a rozmístění evropských společností. Tvrdí se, že zvýšené náklady (zejména vysoká požadovaná částka minimálního kapitálu – 120 000 eur) a složitost založení SE ve srovnání s akciovou společností představují větší problémy a většinou nepřekonatelné překážky v členských státech, jejichž národní společnosti tvoří spíše malé a střední podniky. Jako příklady členských států, u nichž by tento fakt mohl vysvětlovat malý počet evropských společností, se uvádějí Polsko, Španělsko, Portugalsko, Řecko a Itálie. (*ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)*, 2010)

Pro lepší ilustraci a větší transparentnost je přiložena tabulka a graf s počtem založených evropských společností. Zapsaná evropská společnost je každá společnost, kterou lze nalézt v příslušném obchodním rejstříku dané země. Reálnou evropskou společností chápeme takovou společnost, která vykazuje reálnou činnost, tedy byla založena za účelem podnikání a má zaměstnance. Prázdna společnost má zapsané činnosti, nemá však žádné zaměstnance ani reálně nefunguje. Shelf (respektive ready – made společnosti) jsou založeny stejně jako prázdné společnosti, tedy bez reálné činnosti a bez zaměstnanců, jsou založeny do zásoby a určeny k následnému prodeji.

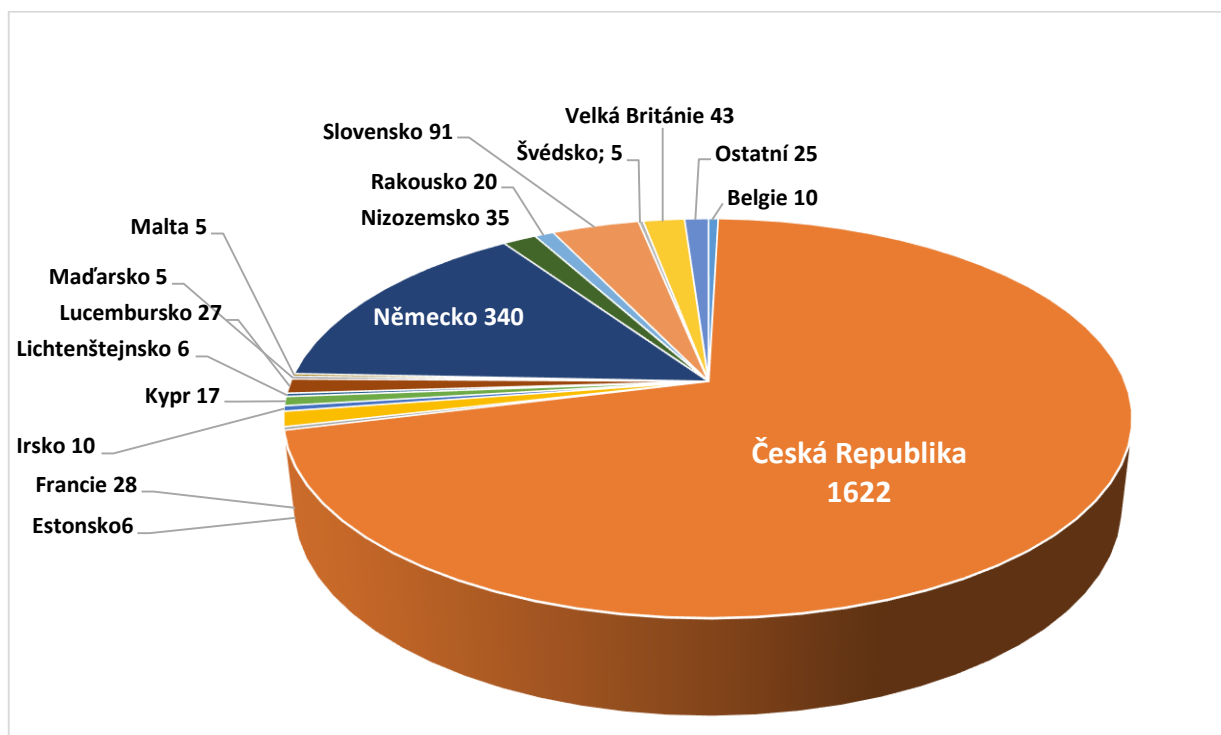
Jak je z tabulky patrné reálných společností je mnohonásobně méně oproti prázdným a ready – made společnostem. Na tomto čísle se z velké části podílela právě Česká republika, jak již bylo uvedeno výše. V poslední době má rostoucí vliv na tomto faktu také Slovensko.

Tabulka č. 3: Přehled evropských společností zapsaných do obchodních rejstříků ke dni 28. února 2015

ZEMĚ	ZAPSANÉ SE	REÁLNÉ SE	PRÁZDNÉ A SHELF SE
Belgie	10	2	8
Česká republika	1622	83	1539
Dánsko	4	1	3
Estonsko	6	3	3
Finsko	1	0	1
Francie	28	5	23
Irsko	10	2	8
Itálie	2	1	1
Kypr	17	3	14
Lichtenštejnsko	6	1	5
Litva	2	0	2
Lotyšsko	4	3	1
Lucembursko	27	14	13
Maďarsko	5	1	4
Malta	5	2	3
Německo	340	120	220
Nizozemsko	35	15	20
Norsko	4	3	1
Polsko	3	1	2
Portugalsko	1	0	1
Rakousko	20	7	13
Slovensko	91	8	83
Španělsko	4	0	4
Švédsko	5	1	4
Velká Británie	43	6	37
CELKEM	2295	282	2013

Zdroj: <http://ecdb.worker-participation.eu/>, vlastní tvorba

Graf 1: Přehled evropských společností zapsaných do obchodních rejstříků

Zdroj: <http://ecdb.worker-participation.eu/>, vlastní tvorba

V tomto grafu je vše vidět ještě zřetelněji, pro větší přehlednost byly státy s 1 – 4 společnostmi, jedná se o Itálii, Finsko, Litvu, Portugalsko, Polsko, Dánsko, Španělsko, Norsko a Lotyšsko, spojeny do jedné skupiny, a to skupiny „ostatní“.

Z uvedených dat vyplývá markantní diference mezi jednotlivými státy. Co je příčinou tohoto rozdílu? Na první pohled se může jevit jako hlavní příčina ekonomický a daňový rozdíl v rámci jednotlivých států. Příčinou by také mohl být dopad národní úpravy obchodních společností. Bohužel skutečnost je taková, že velká část, dalo by se říct dokonce většina, evropských společností byla založena za jediným cílem, a to prodejem. Velkým problémem tohoto aktu je skutečnost, že takovéto zakládání obchází ustanovení, které se týká podílů zaměstnanců na řízení a záležitostech evropské společnosti. Navíc u takto založených firem nejsou většinově splněny ani podmínky zapsání odvětví, ve kterých daná společnost podniká. Někteří autoři se proti tomuto staví poměrně radikálně

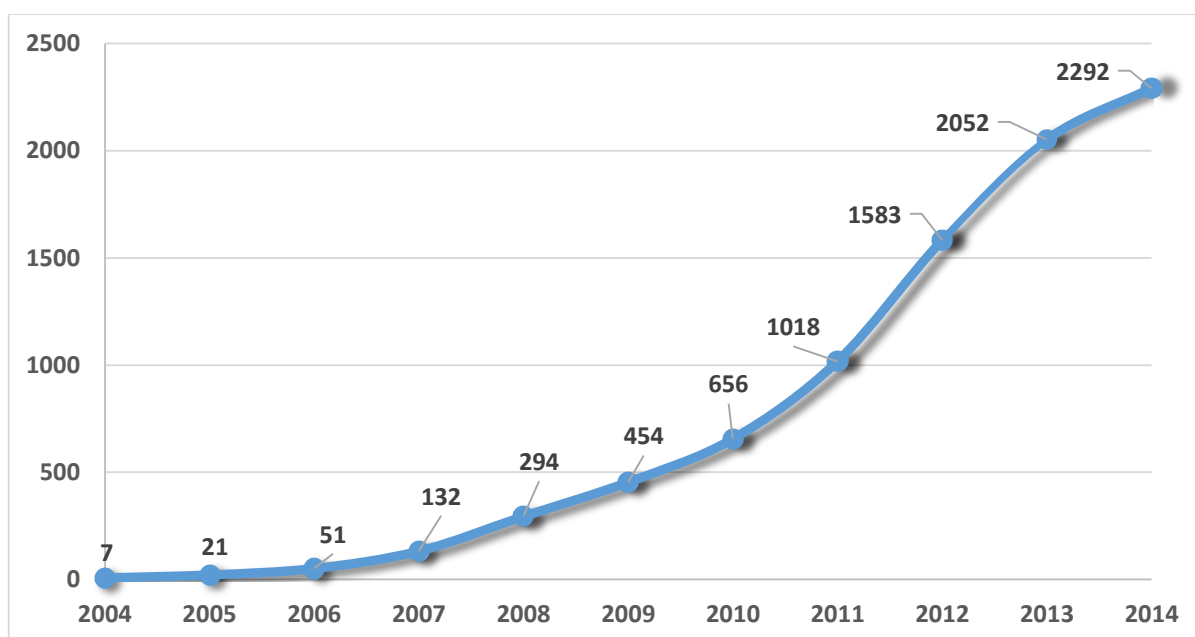
a zastávají názor, že by takto založené společnosti neměly být zapsány do obchodních rejstříků. Většina členských států v tomhle ale problém nevidí, naopak se k tomu staví poměrně kladně, což vlastně ukazuje i praxe a samotná historie. (Blanke T., n.d.)

6.1.1 Tempo růstu evropských společností

Od zavedení statutu o evropské společnosti v říjnu roku 2004 se počet evropských společností po celé Evropě zvyšuje. Dalo by se říct, že se zvyšuje téměř exponenciálním tempem. V roce 2004 (říjen – prosinec) bylo založeno pouhých sedm evropských společností, další rok 21 a následně se počet zvyšoval více než dvojnásobně. Drobná stagnace byla zaznamenána v letech 2007 – 2008, ale následující roky byl již počet nově založených evropských společností opět vysoký. V roce 2014 však došlo k hlubokému poklesu vzniku evropských společností, tuto skutečnost lze přisuzovat faktu, že je spousta připravených ready-made společností k prodeji, tudíž není potřebné zakládat další, dokud se „zásoby evropských společností“ určených k prodeji opět nesníží. K únoru roku 2015 nám databáze ECDB poskytuje údaj 2295, toto číslo znázorňuje kompletní počet veškerých zapsaných evropských společností. (“<http://www.worker-participation.eu/European-Company-SE/Facts-Figures>,” n.d.)

Na následujícím grafu je znázorněn vývoj vzniku evropských společností. 24 evropských společností vzniklých v období ledna a února 2015 bude započteno do předcházejícího roku, aby nebyl graf zkreslený, takto malý počet graf nijak neovlivní.

Graf 2: Celkový počet založených evropských společností v letech 2004 - 2014

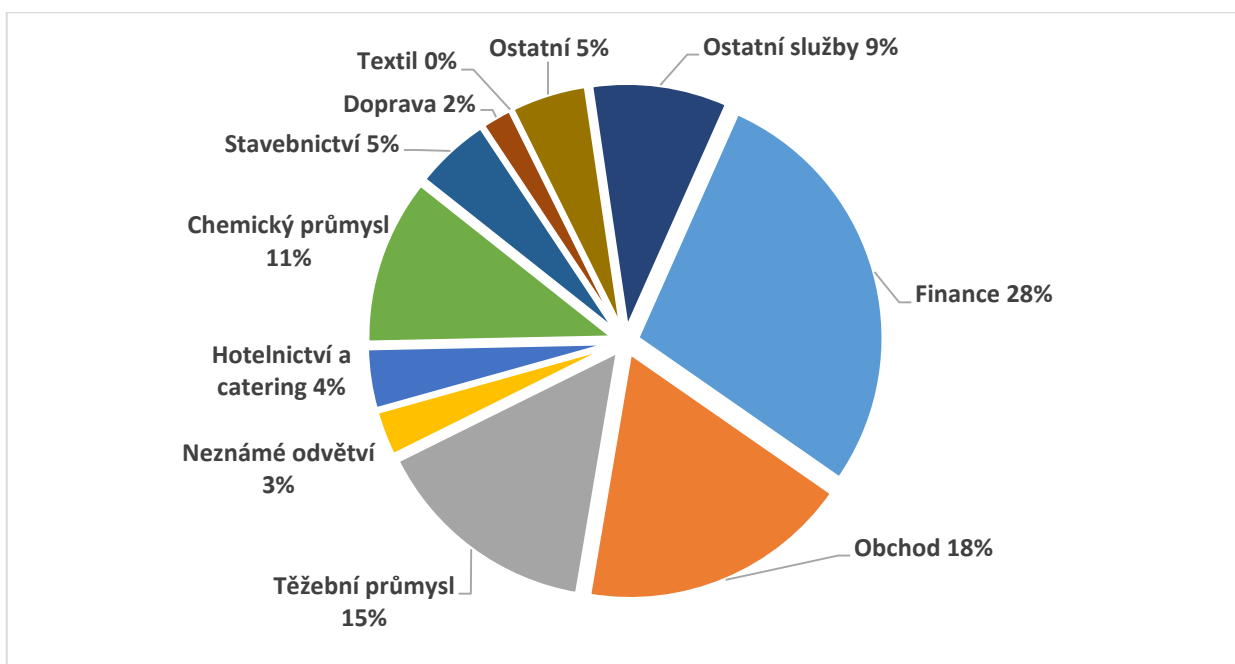
Zdroj: <http://ecdb.worker-participation.eu/>, vlastní tvorba

6.1.2 Sektory, ve kterých se podniká v rámci evropských společností

S ohledem na to, že většina evropských společností byla založena jako dceřiná společnost určená k následnému prodeji, je poměrně náročné a i nepřesné zařadit jednotlivé společnosti do příslušných odvětví, proto pro následující graf byly použity jen reálné společnosti, které mají minimálně 5 zaměstnanců a provozují podnikatelskou činnost. Tím se počet společností snížil z 2295 na 282 společností. U těchto společností je možné v příslušných obchodních rejstřících dohledat odvětví, ve kterém podnikají. I u těchto společností nebylo vždy podle jejich uvedených dat v obchodních rejstřících snadné určit jejich oblast podnikání, proto může být následující graf mírně neobjektivní. Hlavní cíl tohoto výzkumu ale splněn byl, a tak s mírnými odchylkami je z grafu patrné, že více jak polovina z těchto reálných společností byla zřízena v sektoru služeb, zejména v oblasti finančních služeb a komerčních služeb. Značný počet reálných společností lze také nalézt v těžebním a chemickém průmyslu. Na opačném konci se umístila oblast

dopravního průmyslu a textilního průmyslu, v těchto odvětvích bylo doposud založeno jen malé množství evropských společností. (“<http://ecdb.worker-participation.eu/>,” n.d.)

Graf 3: Sektory, ve kterých se podniká v rámci evropských společností

Zdroj: <http://ecdb.worker-participation.eu/>, vlastní tvorba

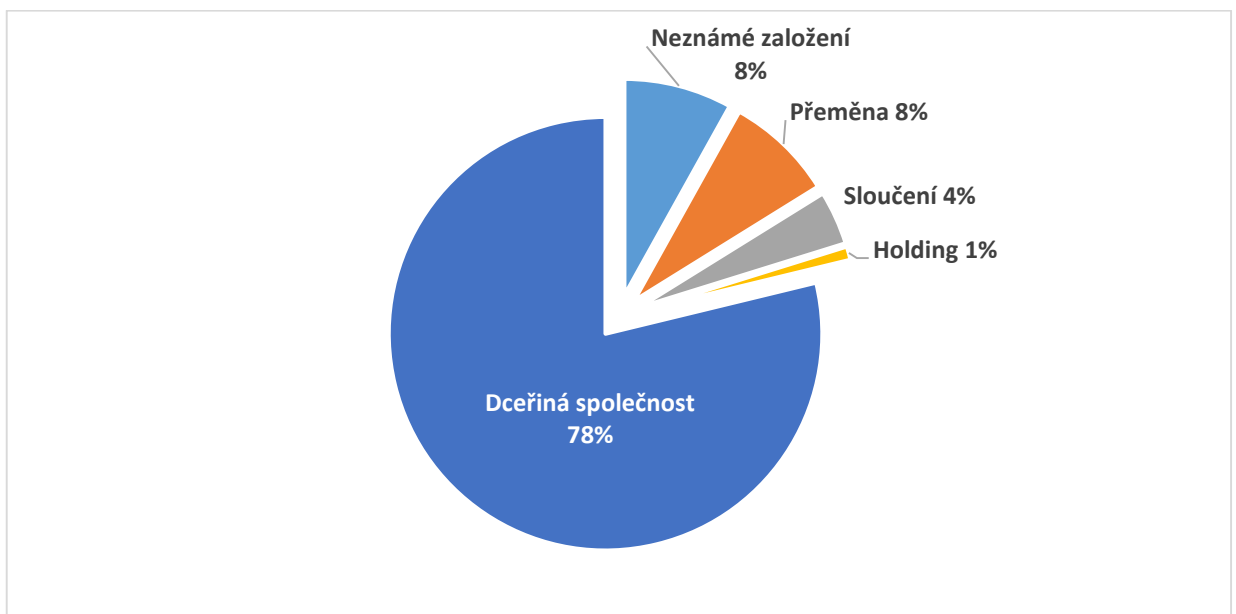
6.1.3 Způsoby založení

Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE) popisuje čtyři základní způsoby založení evropské společnosti, sloučení, přeměnu akciové společnosti, holding, založení dceřiné společnosti (podrobněji viz výše). V praxi nejčastějším způsobem pro založení evropské společnosti je právě poslední zmiňovaná alternativa, tedy založení dceřiné společnosti již vzniklé evropské společnosti. Právě tyto společnosti se využívají k prodeji, kdy kupující nechá na sebe přepsat dceřinou společnost a zahájí podnikání. Z grafu je patrné, že zde nejsou žádné pochyby o tom, který způsob je preferovaný. 79 % veškerých evropských společností bylo založeno vznikem dceřiné společnosti již stávající evropské společnosti. 8 % společností vzniklo přeměnou akciových společností, 4 % sloučením a pouze 1 % společností vzniklo holdingem. U 8 %

společností nelze určit způsob založení, je neznámý. Pro Českou republiku je pak obraz ještě jasnější, v podstatě všechny společnosti se sídlem v České republice (téměř 99 %) vzniklo v podobě dceřiných společností. (<http://ecdb.worker-participation.eu/>,” n.d.)

Následující graf je brán ze základu 2295 evropských společností, graf tedy znázorňuje všechny společnosti zapsané v příslušných obchodních rejstřících jednotlivých členských států.

Graf 4: Způsoby založení

Zdroj: <http://ecdb.worker-participation.eu/>, vlastní tvorba

V případě, že analýzu způsobu založení omezíme pouze na reálné společnosti, tedy na číslo 282 získáme naprosto jiný obraz. Zde je přeměna akciových společností se 40 % v čele, poté následuje dceřiná společnost s 38 %, sloučení nabývá hodnoty 19 % a holding 2 %. Z obou grafů vyplývá, že nejméně oblíbená varianta je opravdu založení holdingové společnosti. U reálných společností byl splněn cíl a primární úmysl vzniku statutu evropských společností. Prioritní totiž bylo umožnit spojování a přeměnu

akciových společností z různých členských států. (“<http://ecdb.worker-participation.eu/>,” n.d.)

6.2 Evropská společnost a její využívání v ČR

Jak bylo v minulé kapitole nastíněno, největší podíl na zakládání a tvorbě evropských společností má Česká republika, která drží již několik let prvenství ve většině ohledů a číslech spjatými s evropskými společnostmi.

Na první pohled by se mohlo zdát, že možnost zakládání těchto nadnárodních společností bylo v České republice dlouho očekávaným a společnosti tak začaly ve velké míře tuto možnost využívat. Bohužel ani jedna z hlavních výhod, které statut evropské společnosti přináší, nebyla pobídkou číslo jedna při zakládání. Největším lákadlem pro české společnosti nebyla možnost sjednocení „corporate governance“, možnosti nadnárodních fúzí nebo transferu sídla do jiného členského státu bez předchozí likvidace společnosti. Největším motivátorem a velkým fenoménem se stalo zakládání prázdných společností určené k následnému prodeji.

Tato kapitola je zaměřena na významné evropské společnosti, které byly určeny k následnému rozmnožování pomocí dceřiných společností a napomohly tak velkému množství evropských společností v České republice. Bude nastíněn obraz a popsání situace, která během posledních let nastala v České republice v oblasti evropských společností.

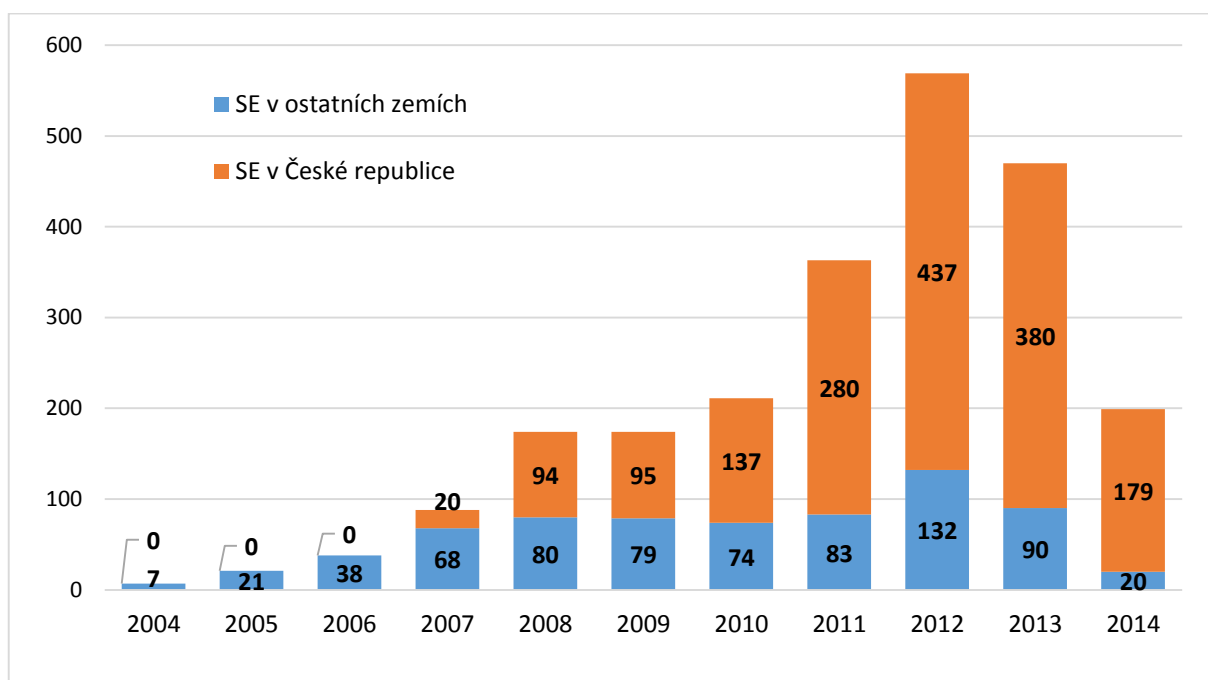
6.2.1 Počet založených společností

První evropské společnosti v České republice se začaly objevovat v roce 2007, přestože možnost založení se datuje k říjnu roku 2004. Od roku 2007 se počty evropských společností rapidním tempem zvyšují. Nejúspěšnějším v tomhle ohledu byl rok 2012, kdy bylo v České republice založeno 437 společností. Tohoto čísla nedosahuje žádný členský stát za celé desetiletí, kdy je možnost evropskou společnost založit. Pro porovnání je zajímavé i kompletní číslo všech evropských společností založených ve všech členských

státech, dohromady vzniklo v ostatních zemích 692, tohoto čísla docílila Česká republika během let 2011 – 2012. (“<http://ecdb.worker-participation.eu/>,” n.d.)

V následujícím grafu jsou uvedeny počty založených evropských společností v České republice. Pro podání kompletního obrazu jsou také uvedeny počty založených evropských společností v ostatních členských státech. Zajímavý je zde rok 2014, kde došlo k velké stagnaci, co se týče zakládání evropských společností. Pokud bereme v potaz, že většina společností je určena k prodeji, pravděpodobně tedy došlo k přesycení trhu s evropskými společnostmi, klesla poptávka, tudíž není potřebné zakládat další. Naprosto stěžejní ale bylo přijetí nového zákona o obchodních korporacích, které se datuje k 1. lednu roku 2014. Jedna z hlavních výhod evropské společnosti spočívala v tom, že v dualistickém modelu připouštěla nejen jednočlenné představenstvo, nýbrž také jednočlennou dozorčí radu. Společnosti tak šetřily náklady na členy orgánu. Postačili členové dva - jeden v představenstvu, jeden v dozorčí radě. Od 1. ledna 2014 lze tutéž výhodu využít i v akciové společnosti dle národního práva. Tím evropská společnost ztratila mnoho ze své přitažlivosti, a proto došlo k tak velké stagnaci.

Graf 5: Počet založených evropských společností v letech 2004 – 2014

Zdroj: <http://ecdb.worker-participation.eu/>; justice.cz, vlastní tvorba

6.2.2 Počty založených evropských společností v rámci krajů

V administrativním registru ekonomických subjektů dostupném na www.info.mfcr.cz jsou evropské společnosti rozděleny dle příslušných finančních úřadů, což pomohlo sestavit následující analýzu. Jasně dominantní je dle očekávání město Praha, jako sídlo je uvedeno u 1178 společností. Toto číslo není nijak překvapivé. Pro zvýšení atraktivity při prodeji evropských společností se sídlo společnosti zapisuje do hlavního města České republiky, do Prahy. Poměrně velký podíl, téměř 15 % evropských společností, můžeme najít v okresech Jihočeského kraje, velkou zásluhu na tom má Brno, rozlohou a počtem obyvatel druhé největší město České republiky. Na posledních místech se umístily následující kraje – kraj Karlovarský, Ústecký a kraj Vysočina. Kromě Prahy a Jihomoravského kraje žádný kraj nedosáhl ani tří procent na celkovém podílu evropských společností v České republice.

Následující tabulka ukazuje všechny zapsané společnosti ke konci února roku 2015. Data byla získána z výpisu jednotlivých finančních úřadů na internetovém portálu www.info.mfcr.cz.

Tabulka č. 4: Počty založených evropských společností v rámci krajů ČR

Kraj	Počet společností	Procentuální vyjádření
Hlavní město Praha	1178	72,63 %
Jihočeský kraj	17	1,05 %
Jihomoravský kraj	236	14,55 %
Karlovarský kraj	6	0,37 %
Královéhradecký kraj	15	0,92 %
Liberecký kraj	17	1,05 %
Moravskoslezský kraj	29	1,79 %
Olomoucký kraj	13	0,80 %
Pardubický kraj	14	0,86 %

Plzeňský kraj	26	1,60 %
Středočeský kraj	40	2,47 %
Ústecký kraj	8	0,49 %
Vysočina	7	0,43 %
Zlínský kraj	16	0,99 %

Zdroj: www.info.mfcr.cz, vlastní tvorba

6.2.3 Struktura orgánů společnosti v ČR

Dalším velice významným sledovaným znakem evropských společností je struktura orgánů společnosti. Možnost volby je jednou z velkých výhod společností. Navíc také právní úprava evropských společností umožňuje na rozdíl od českých akciových společností kompletně vynechat určení minimálního počtu členů u orgánů dualistického modelu řízení. I u monistického způsobu struktury je možná „úspora“ počtu členů jednotlivých orgánů. I přes tento fakt je v České republice hojně využíván model dualistický, který převažuje, většina evropských společností v České republice má tedy představenstvo a dozorčí radu. Z 1662 společností zapsaných ke konci února roku 2015, pouze 49 společností má monistickou strukturu, 1577 společností má strukturu dualistickou, což představuje téměř 97 %. Tato data jsou uvedena na stránkách ETUI, která jak již bylo nastíněno, se zabývá sumarizací evropských společností a poskytováním základních informací o evropských společnostech.

6.2.4 Významné evropské společnosti z pohledu zakládání nových společností

Jak již bylo několikrát v samotné práci zmíněno, většina evropských společností působících na území České republiky byla založena dle čl. 3 odst. 2 NoSE, tedy jako dceřiné společnosti již existující evropské společnosti. Po prozkoumání vybraných společností, které byly tímto způsobem založeny, by se dalo najít několik společných znaků. Zkoumány byly společnosti z období, kdy tento „trend“ prodeje evropských

společností v České republice započal, tedy rok 2008. Společnými znaky pro tyto společnosti jsou:

- a) **způsob založení** – na základě rozhodnutí valné hromady mateřské společnosti, jako dceřiné společnosti;
- b) **předmět podnikání** – „pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor bez poskytování jiných než základních služeb zajišťujících řádný provoz nemovitostí, bytů a nebytových prostor“;
- c) **dualistická struktura** – jednočlenné zastoupení představenstva a jednočlenné zastoupení dozorčí rady;
- d) **počet zaměstnanců** – nová dceřiná společnost nemá žádné zaměstnance, tudíž nemůže být použita participace zaměstnanců na záležitostech evropské společnosti, touto skutečností dochází k eliminaci aplikace ustanovení prováděcích předpisů;
- e) **majetková struktura** – základní kapitál společnosti je v minimální výši, tedy 120 000 EUR a je rozdělen na poměrně malý počet akcií na majitele (jedná se většinou o počet 1- 20 ks) (www.justice.cz, n.d.)

V České republice tedy nastala situace, kdy díky poměrně malému počtu evropských společností vzniklo velké množství dceřiných společností. Velkou zásluhu a největší podíl má na tomto faktu společnost EUROPEA CAPITAL SE. Společnost EUROPEA CAPITAL SE byla založena jako dceřiná společnost české společnosti s ručením omezeným a kyperské společnosti Ltd.⁵ Na této společnosti lze poukázat veškeré výše zmíněné společné znaky evropských společností v České republice. Z účetní závěrky z roku 2013, (závěrka roku 2014 bohužel není zveřejněna v obchodním rejstříku), se lze dozvědět tato fakta:

- a) **předmět podnikání** – pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor bez poskytování jiných než základních služeb zajišťujících řádný provoz nemovitostí, bytů a nebytových prostor;
- b) **počet zaměstnanců** – společnost nemá a neměla žádné zaměstnance;
- c) **základní kapitál** – 120 000 EUR/ 3 375 000 Kč, tedy minimální požadovaná výše pro evropskou společnost;

⁵ Ltd. – obdoba české společnosti s ručením omezeným

- d) **účast společnosti v jiných účetních jednotkách** – společnost vlastní podíly na základním kapitálu jiných společností v celkové výši 15 695 000 Kč. Jedná se o založené společnosti, tzv. ready – made společnosti, určené k obchodování;
- e) **majetek společnosti** – společnost nemá žádný dlouhodobý ani oběžný majetek;

Veškerá tato fakta potvrzují skutečnost, že tato společnost neslouží k žádné podnikatelské činnosti, pouze jako reprodukční prostředek pro tvorbu a prodej dalších společností. Mezi další společnosti tohoto typu se řadí SOFFICE SE, EUROMATER SE, CHAMR ENTERPRISE SE, QUICK START EUROPEA SE a několik dalších, které nejsou však tolik významné, co se do počtu založených dceřiných společností týče. (www.justice.cz, n.d.)

Závěr

Přes 30 let sporů a nemalých dohadů vedlo ke vzniku nadnárodní formy podnikání, která je dnes mezi veřejností známá jako evropská společnost. Mnoho se očekávalo a celá situace k sobě vážala velkou pozornost a nemalé naděje. Někteří možná věřili v úplný převrat nadnárodního podnikání a predikovali novou éru v podnikání, kterou spojovali právě s možností založit evropskou společnost. Po 14 letech je však realita poněkud jiná a rozhodně dost zaostává za všemi očekáváními.

Evropská společnost s sebou měla přinést mnoho výhod. Nadnárodní fúze, volba mezi monistickým a dualistickým systémem řízení, možnost přesunu sídla do zahraničí, novou image a větší prestiž. To je jen malá sumarizace těch nejdůležitějších výhod. Bohužel většina těchto výhod byla postupem času znehodnocena, jelikož dané výhody byly u většiny států zapracovány na národní úrovni.

I v České republice se většinu hlavních výhod evropských společností podařilo naprosto vymazat. „Zásluhu“ lze přičítat přijímání nových zákonů a novel, které začaly postupně v České republice povolovat dané výhody i společností na národní úrovni. Když byla přijata Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností, byla znehodnocena výhoda nadnárodních fúzí.

Leden roku 2014 byl pro Českou republiku z pohledu obchodních společností velice důležitým měsícem, byl přijat Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Zde byla českým podnikatelům umožněna mimo jiné monistická organizační struktura.

Image evropské společnosti měla být stěžejní, očekávala se velká popularita a společnosti měly být vnímány jako „něco víc“ mezi ostatními společnostmi, měly se dostat na pomyslný vrchol evropského korporátního systému. V dobrém světle je měly vidět především zahraniční společnosti a společnosti z jiných kontinentů, daná forma podnikání měla zjednodušit cestu pro budování lepších vztahů a získávání kvalitních dodavatelů, odběratelů a partnerů po celém světě. Dobrá image společnosti měla také usnadnit cestu k získávání cizího kapitálu, především se očekávalo, že budou společnosti viděny v lepším světle u poskytovatelů bankovních úvěrů. Bohužel ani image evropské společnosti nedosáhla svého vytyčeného cíle. Určité státy (Německo, v poslední době Slovensko, ale především Česká republika) začaly vytvářet velké množství evropských

společností, které nebyly určeny k podnikatelským záměrům. Společnosti vznikaly jako dceřiné společnosti již založených evropských společností, bylo tedy znatelně jednodušší je založit, neměly žádné zaměstnance, žádný obor podnikání a byly určeny pouze k jedné věci, k následnému prodeji.

Nelze samozřejmě nahlížet na všechny společnosti tímto směrem, mnoho společností využilo hlavních výhod evropských společností, provozuje podnikatelskou činnost, má mnoho zaměstnanců a dalo by se říct, že ukázkově reprezentují vše, co se od daných společností očekávalo. Za zmínku stojí například transformace rakouského stavebního holdingu BAUHOLDING STRABAG AG (nyní SE). Značný ohlas (a zajisté také příklad hodný následování) vyvolal vznik společnosti Allianz SE se sídlem v německém Mnichově. Sloučení za pomoci fúze německé Allianz AG s italskou RAS S.p.A s úctyhodným počtem 163 tisíc zaměstnanců se Allianz SE stala největší existující evropskou společností. Bohužel takové společnosti jsou velmi vzácné a je jich minimum, naopak co do počtu jsou mnohonásobně válčovány prázdnými společnostmi.

Česká republika, jak již bylo nastíněno, zaujala prvenství v počtu založených evropských společností. Tím také velkou měrou přispěla k určitému negativnímu vnímání evropských společností. Od roku 2007 byly v České republice masivně zakládány evropské společnosti se snahou prodat je. Právě až v den prodeje je zahájena podnikatelská činnost. Tento fenomén ale také splnil svá očekávání jen částečně, ukázalo se, že o evropské společnosti není takový zájem. Většina ze zapsaných společností tedy stále čeká na své majitele.

Fakt, že bylo založeno mnoho společností, které doposud nebyly prodány, vede k otázce, zda je tento postup vůbec smysluplný a má nějakou budoucnost. Na odpověď možná nebudeme čekat dlouho, již rok 2014 byl z tohoto pohledu velice zásadní. Poprvé od roku 2007 došlo k poklesu založených společností na našem území, a to k poklesu velice rapidnímu. Jedním z daných důvodů je právě přesycení trhu, velká nabídka a malá poptávka vede k velice nízkým prodejním cenám evropských společností, které navíc většinou ani budoucího majitele nenajdou. I přestože je jejich cena v řádu desetitisíců, mezi podnikateli není příliš velký zájem. Druhým naprosto zásadním důvodem poklesu je přijetí zákona o obchodních korporacích. Jedna z hlavních výhod a velkým lákadlem pro prodej evropské společnosti spočívala v tom, že v dualistickém modelu připouštěla nejen jednočlenné představenstvo, nýbrž také jednočlennou dozorčí radu. Od ledna roku 2014 lze tutéž výhodu využít i v akciové společnosti dle národního práva. To je tedy

v České republice tedy další rána pro prodejce evropských společností. Pokud se ale společnosti přestanou využívat tímto způsobem, možná to nebude zas až tolik negativním jevem, naopak se třeba bude moci situace ubírat k prvotním myšlenkám, bude růst počet aktivních evropských společností, které budou podnikat v nadnárodním měřítku, naopak klesat počet prázdných a nevyužívaných společností.

Ze současné situace lze jen těžko predikovat budoucnost, která čeká evropské společnosti. Jedno je ale jisté, evropské společnosti to v jednotlivých členských státech EU budou mít těžké, většina jejich výhod byla eliminována. Naopak nevýhody spjaté s časově a finančně náročných založením a s náročnou právní úpravou nezmizely. Proto je poměrně logické, že většina společností bude využívat národní formy podnikání, které jsou většinou několik desetiletí až století zakotveny v příslušných právních řádech dané země a evropská společnost tedy zůstane jen pro velké mezinárodní korporace.

I. Summary

The bachelor thesis deals with legal adjustment of Societas Europaea and their use in the Czech Republic. The term „Societas Europaea“ is explained in the introduction followed with historical preview to the past, where the law development of Societas Europaea during the 20th century is outlined. Complexity of legal adjustment is mainly described in next parts. There is also described creation and establishment of Societas Europaea, hereafter all the ways of establishing of an international joint-stock company are analyzed. The subject of interpretation are administrative structures and monistic and dualistic system.

The use of Societas Europaea in the Czech area, the analysis and summary of advantages and disadvantages of transforming joint-stock companies to European companies are summarized in last parts. The subject matter is either the comparing joint-stock companies with european companies.

Key words: Societas Europaea; legal adjustment; joint-stock company; monistic system; dualistic system; establishing;

II. Seznam použitých zdrojů

- Bernitz, U., & Ringe, W.-G. (Eds.). (2010). *Company law and economic protectionism: new challenges to European integration* (1. ed). Oxford ; New York: Oxford University Press.
- Blanke T. (n.d.). Formation of “empty shell SEs” is against the law. Law expertise in Longform in German, edition Hans Böckler Stiftung. *Twice a Year Scientific Journal*, 2010.
- Dědič, J., Čech, P., & Česko. (2006). *Evropská (akciová) společnost*. Praha: BOVA POLYGON.
- Dvořáková, D. (2008). *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. Brno: Computer Press.
- Hodál, P., & Alexander, J. (2005). *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde.
- <http://ecdb.worker-participation.eu/>. (n.d.).
- <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nadnarodni-formy-spolecnosti-ppbi-51141.html#!&chapter=4>. (n.d.).
- <http://www.worker-participation.eu/European-Company-SE/Facts-Figures>. (n.d.).
- Hučka, M., Kislingerová, E., & Malý, M. (2011). *Vývojové tendence velkých podniků: podniky v 21. století*. V Praze: C.H. Beck.
- Janků, M., & Svobodová, A. (1999). *Evropské právní prostředí*. Praha: Computer Press.
- Jan Lokajíček. (n.d.). Přeshraniční přemístění sídla obchodních společností. *Všehrd : List Spolku Československých Právníků “Všehrd” v Praze., 2011(9)*. Retrieved from <http://casopis.vsehrd.cz/2011/09/preshranicni-premisteneni-sidla-obchodnich-spolecnosti/>

- Josková, L. (2014). *Zákon o obchodních korporacích s komentářem: s účinností od 1.1.2014 nahrazuje obchodní zákoník* (První vydání). Praha: Grada Publishing.
- Lasák, J. (2011). *Právo obchodních společností: právní předpisy Evropské unie s judikaturou*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Lasák, J., & Česko. (2014). *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer.
- Michal Petr. (2005). Evropská společnost – 1. Část. Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví., 13(2).
- Mірčevská, D. (2009). *Kapitálové společnosti: daně, účetnictví, právo*. Praha: Grada.
- Nařízení Rady EHS č. 2137/1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení.
- Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE).
- Šilhán Josef. (2007). “Ručení akcionáře” v akciové společnosti a v evropské společnosti, 16(3), 2–6.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností.
- Wawrosz, P., & Slováčková, P. (2002). *Průvodce podnikatele právem Evropského společenství*. [Praha]: Rada vlády ČR pro sociální a ekonomickou strategii.
- www.justice.cz. (n.d.). www.justice.cz.
- ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ – Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE). (2010). Brusel.

III. Seznam grafů, schémat a tabulek

Seznam grafů

GRAF 1: PŘEHLED EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ ZAPSANÝCH DO OBCHODNÍCH REJSTŘÍKŮ	41
GRAF 2: CELKOVÝ POČET ZALOŽENÝCH EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ V LETECH 2004 - 2014	43
GRAF 3: SEKTORY, VE KTERÝCH SE PODNIKÁ V RÁMCI EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ	44
GRAF 4: ZPŮSOBY ZALOŽENÍ.....	45
GRAF 5: POČET ZALOŽENÝCH EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ V LETECH 2004 – 2014	47

Seznam schémat

SCHÉMA 1: ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI SPLYNUTÍM:	13
SCHÉMA 2: ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI SLOUČENÍM:	14
SCHÉMA 3: ZALOŽENÍ ZMĚNOU PRÁVNÍ FORMY	15
SCHÉMA 4: ZALOŽENÍ HOLDINGOVÉ SPOLEČNOSTI	16
SCHÉMA 5: ZALOŽENÍ DCEŘINÉ SPOLEČNOSTI	17
SCHÉMA 6: ZALOŽENÍ DCEŘINÉ SPOLEČNOSTI EXISTUJÍCÍ EVROPSKOU SPOLEČNOSTÍ	17

Seznam tabulek

TABULKA Č. 1: PŘEHLED POŽADAVKŮ NA ZALOŽENÍ EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	18
TABULKA Č. 2: PŘEHLED ZEMÍ A ODKAZY NA OBCHODNÍ REJSTŘÍKY:	35
TABULKA Č. 3: PŘEHLED EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ ZAPSANÝCH DO OBCHODNÍCH REJSTŘÍKŮ KE DNI 28. ÚNORA 2015.....	40
TABULKA Č. 4: POČTY ZALOŽENÝCH EVROPSKÝCH SPOLEČNOSTÍ V RÁMCI KRAJŮ ČR.....	48